

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

«Методика розвитку початкових навичок письма на уроках
англійської мови у першокласників»

Виконав: здобувач 2 курсу, групи ФЛпл-22м

Спеціальності 035 Філологія

«Прикладна лінгвістика»

Яковлев Н.С.

Керівник: Галкіна Я.В., к. філол. н., доцент

м. Дніпро

2023

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ

«Методика розвитку початкових навичок письма на уроках англійської мови у першокласників».

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

здобувачу денної форми навчання

освітнього ступеня «магістр» спеціальності 035 Філологія

Яковлев Нікіта Сергійович

Тема кваліфікаційної роботи: «Методи навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи»

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи		Підписи
		за планом	фактично	
1	Закріплення керівника кваліфікаційної роботи	7.09.23	7.09.23	
2	Вибір та обговорення теми кваліфікаційної роботи	10.09.23	10.09.23	
3	Остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи	11.09.23	11.09.23	
4	Одержання завдання на кваліфікаційну роботу у наукового керівника	11.09.22	11.09.23	
5	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	15.09.23	15.09.23	
6	Виконання першого розділу	5.10.23	5.10.23	
7	Виконання другого розділу	1.11.23	1.11.23	
8	Виконання третього розділу	1.12.23	1.12.23	
9	Оформлення висновків і рекомендацій	7.12.23	7.12.23	
10	Оформлення роботи, одержання відгуку	15.12.23	15.12.23	

11	Попередній захист кваліфікаційної роботи	20.12.23	20.12.23	
12	Захист кваліфікаційної роботи			

Дата видачі завдання «11» вересня 2023 р.

Здобувач _____

_____ (Підпис)

Керівник кваліфікаційної

роботи _____ (Підпис)

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від вересня 2023 р.

Зав. кафедри Н. В. Зінукова

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу на тему

«МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ПОЧАТКОВИХ НАВИЧОК ПИСЬМА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПЕРШОКЛАСНИКІВ»

здобувача 2 курсу, групи флпл-22м, спеціальності 035 філологія «Прикладна лінгвістика»
Яковлева М.

Оцінка окремих складових дипломної роботи:

1. **Оформлення роботи**(не більше 10 балів) – (відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)

5

Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику (кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів, не більше 20 балів) – 10

Теоретичні та аналітичні аспекти роботи (не більше 25 балів) з них:

- Структура та логічність побудови роботи – 5 _____

(відповідність змісту назви теми, наявність змісту та Вступу; виділення 3-4 підрозділів, в кожному з яких по 2-3 параграфи, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)

- **Фактичний матеріал** – 5 _____

(наявність фактичного матеріалу, в тому числі зібраного здобувачем за допомогою лінгвістичного аналізу)

- **Використання методів аналізу** – 5 _____

- **Використання літератури** – 5 _____

(масштаб представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)

- **Повнота та деталізація** (ступінь повноти та деталізації в процесі розкриття основних аспектів теми роботи) 5 _____

2. **Практична реалізація результатів дослідження** (не більше 20 балів) -15 _____

(наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, які викладені в роботі та представляють власний погляд здобувача)

3. **Оцінка попереднього захисту** (не більше 25 балів) - 5 _____

Додаткові думки та загальний висновок керівника _____

Робота вивчає прийоми розвитку компетенції письма на уроках англійської мови у молодшій школі. Автор обґрунтував особливу актуальність даної теми і важливість методичної проблематики. Було здійснено аналіз наукової літератури за темою і методичних розробок, що відповідають навчальній програмі даного рівня. Автор самостійно намітив систему вправ з англійської мови для розвитку письма для першокласників, обґрунтувавши ефективність обраних прийомів. Робота відповідає основним вимогам і рекомендується до захисту

Загальна оцінка (не більше 100 балів) 60

Керівник

кваліфікаційної роботи

Я. В. Галкіна, к. філол. наук, доцент

„12” січня 2024р.

АНОТАЦІЯ

Яковлев Н.С. Методи навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи

Ця робота присвячена аналізу методики з навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи, їх використання на самих уроках, їх вплив на дітей. Також були розглянуті різні завдання, котрі могли бути надані дітям для покращення їх навичок письма.

Дослідження показують, як ці методи можуть впливати на розвиток дитини та як це можна зробити найкращим шляхом для того щоб дитина була зацікавлена і мотивована до навчання. Результати досліджень про вплив методів навчання письма на уроків англійської мови у 1 класі молодшої школи на сам процес навчання та розвитку письмених навичок учнів для покращення їх.

Ключові слова: інтерактивне навчання, диктанти, прописи, правила організаційного письма, методики, письменні компетентності, розвиток навичок.

SUMMARY

Yakovlev N.S. Methods of teaching writing in English language lessons in the 1st grade of a junior secondary school

This work is devoted to the analysis of the methodology for teaching writing in English language lessons in the 1st grade of a junior comprehensive school, their use in the lessons themselves, and their impact on children. Various tasks that could be given to children to improve their writing skills were also considered.

Research shows how these methods can affect a child's development and how this can be done in the best way to keep a child interested and motivated to learn. The results of research on the influence of methods of teaching writing in English language lessons in the 1st grade of junior high school on the very process of learning and developing students' writing skills to improve them.

Keywords: interactive learning, dictation, prescriptions, rules of organizational writing, methods, writing competence, skill development.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	11
1.1. Місце англійської мови у навчальному плані 1 класу молодшої загальноосвітньої школи	11
1.2. Методологічні підходи до навчання письма у молодшій школі	13
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА ПІДРУЧНИКА КАРПЮК ДЛЯ 1 КЛАСУ	30
2.1. Аналіз структури та змісту "Типової освітньої програми" (Савченко О. Я.) з акцентом на методику навчання письма у 1 класі	30
2.2. Аналіз підручника "Англійська мова 1 клас Будна 2023" з погляду методик навчання письма	37
2.3. Використання додаткових матеріалів та ресурсів для підвищення ефективності навчання письма	43
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	48
3.1. Ігрові методи та вправи для розвитку навичок письма	48
3.2. Використання візуальних матеріалів і технологій для стимулювання письмової діяльності	53
3.3. Розробка уроків з акцентом на навчання письма у 1 класі	58
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	65
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі володіння іноземними мовами, зокрема англійською, є ключовим елементом освітнього процесу. Розвиток глобалізації та інформаційних технологій робить знання англійської мови необхідним інструментом для ефективної комунікації в різних сферах життя. Особливої уваги заслуговує навчання письма, яке є однією з основних мовних навичок, що формуються в молодшому шкільному віці. Актуальність дипломної роботи полягає у високій важливості раннього включення навчання іноземних мов, зокрема англійської, у освітній процес молодших школярів. У контексті глобалізації та інтенсифікації міжкультурних зв'язків, вміння вільно спілкуватися англійською мовою відкриває перед учнями нові освітні та професійні перспективи. Письмо як одна з ключових навичок у вивченні будь-якої мови вимагає особливого підходу у контексті роботи з дітьми молодшого шкільного віку.

Освітня система стикається з викликом адаптації методів навчання до потреб і особливостей молодших школярів, враховуючи їхній розвитковий рівень та психологічні характеристики. Впровадження інноваційних та ефективних методів навчання письма може значно підвищити якість освіти та сприяти розвитку мовних навичок учнів. З огляду на це, дослідження актуальних методик навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі набуває особливого значення для освітніх фахівців, вчителів, методистів, а також батьків.

Багато вітчизняних і зарубіжних вчених визначали молодший шкільний вік як найсприятливіший для вивчення іноземної мови протягом шкільного процесу навчання та пропонували найефективніші технології навчання іноземної мови в молодшій школі (Ю. Азаров, А. Басіна, Т. Бичківська, О. Вєтохов, Л. Гусак, Г. Каплан, Е. Кононихіна, Т. Кравчук, О. Кужель, Ю.

Лінінська, Л. Макарова, Л. Москалюк, В. Мухіна, О. Онисюк, В. Редько, С. Роман, О. Скрапченко, Г. Уайзер, Є. Шевченко, К. Річардс, Т. Роджерс та інші).

Мета дослідження полягає у вивченні та аналізі ефективних методів навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи.

Завдання дослідження:

1. Вивчення місця англійської мови в навчальному плані 1 класу молодшої загальноосвітньої школи.
2. Огляд методологічних підходів до навчання письма у молодшій школі.
3. Аналіз структури та змісту "Типової освітньої програми" з акцентом на методику навчання письма у 1 класі.
4. Дослідження підручника "Англійська мова 1 клас Будна 2023" з точки зору методик навчання письма.
5. Оцінка використання додаткових матеріалів та ресурсів для підвищення ефективності навчання письма.
6. Розробка ігрових методів та вправ для розвитку навичок письма.
7. Вивчення використання візуальних матеріалів і технологій для стимулювання письмової діяльності.
8. Розробка уроків з акцентом на навчання письма у 1 класі.

Об'єкт дослідження цієї дипломної роботи - процес навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи. Це включає в себе взаємодію між вчителем і учнями, методики та підходи, які використовуються для викладання, а також освітні матеріали та навчальне середовище.

Предмет дослідження - методи навчання письма у рамках курсу англійської мови для першокласників. Зокрема, аналізуються різні техніки та підходи, які можуть бути використані для поліпшення навичок письма у дітей цього віку, у тому числі через застосування інтерактивних вправ, візуальних матеріалів, ігрових методів та інших сучасних освітніх інструментів.

Методи дослідження включають теоретичний аналіз наукової літератури, нормативних документів, освітніх програм та підручників, що використовуються у навчанні англійської мови в молодших класах. Також проводиться аналіз практичних методів навчання, включаючи спостереження за уроками, анкетування вчителів та батьків, а також аналіз ефективності різних навчальних підходів. Це дозволяє отримати комплексне уявлення про стан справ у даній галузі та визначити найбільш ефективні методики для викладання письма на початковому етапі навчання.

Теоретичне значення даного дослідження полягає у систематизації та узагальненні наукових знань про методи навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі. Робота сприяє глибокому розумінню педагогічних, психолінгвістичних та методичних аспектів викладання письма, а також відображає сучасні тенденції та інновації в цій сфері. Теоретичні висновки допоможуть вчителям, методистам та освітнім дослідникам краще зрозуміти ефективність різних підходів та методик викладання.

Практичне значення дослідження виявляється у можливості використання його результатів у педагогічній практиці. Це включає розробку конкретних рекомендацій та методик для вчителів англійської мови, які можуть бути застосовані в реальному навчальному процесі. Викладачі можуть використовувати ці знання для планування та проведення більш ефективних та цікавих уроків, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню мотивації учнів і розвитку їхніх навичок письма.

Структура роботи розроблена таким чином, щоб забезпечити логічне та послідовне вивчення теми. Вона включає вступ, де визначаються актуальність, мета та завдання дослідження. Далі йдуть три основні розділи, перший з яких присвячений теоретичним основам навчання письма, другий – аналізу навчальної програми та підручника, а третій – практичним методам навчання письма. Висновки підсумовують основні результати дослідження. Така структура дозволяє всебічно охопити тему та забезпечити глибоке її осмислення.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1. Місце англійської мови у навчальному плані 1 класу молодшої загальноосвітньої школи

В сучасному українському суспільстві відзначається зростаючий інтерес та необхідність у вивченні іноземних мов. Це явище спостерігається не лише у освітніх установах та бізнес-сфері, але й серед студентів, школярів та їхніх батьків. Всі вони розуміють, що знання іноземних мов відкриває двері до світових культур та сучасних інформаційних технологій, сприяючи мобільності та самореалізації. Володіння іноземними мовами стає ключовою компетенцією для професійного розвитку та підвищує шанси на успіх на ринку праці.

Інтерес до іноземних мов ще більше зріс після визначення Україною пріоритетів у зовнішньоекономічній політиці та підписання та ратифікації Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом [26].

Уряд України активно реагує на ці потреби, що відображається у масштабних реформах освіти, започаткованих у вересні 2018 року. Ці реформи включають впровадження нових Державних стандартів освіти, які охоплюють початкову, базову та повну середню освіту. Зокрема, в новому Стандарті початкової освіти відзначається важливість інтегрованого навчання, але іноземна мова, поряд з фізкультурою та мистецтвом, залишається окремим предметом [26].

На основі цих Стандартів розробляються Типові навчальні плани та Модельні навчальні програми. Ці документи встановлюють конкретні цілі та мінімальний обсяг знань, які учні повинні засвоїти. Наприклад, до кінця початкової школи учень повинен вміти висловлюватися простими реченнями

на іноземній мові про повсякденні теми, вибирати продукти за меню з картинками, заповнювати прості онлайн-форми іноземною мовою.

Основною метою викладання англійської мови в початкових класах є розвиток умінь і навичок коректної артикуляції англійських звуків та їх поєднань. Важливість цього полягає у формуванні мовленнєвої компетентності, оскільки неправильна вимова може призвести до нерозуміння та спотворення мовлення.

Молодші школярі мають свої особливості у вивченні вимови англійських звуків, зокрема через обмежений словниковий запас та нерозвинені звукові навички. Тому важливо навчити їх розуміти механізм утворення звуків, особливості артикуляції та правильну вимову. Використання фонетичних вправ і ігор, таких як повторення слів за вчителем, вправи на порівняння звуків та виправлення помилок у вимові, є ефективними методами в цьому процесі [26].

Також важливим є розвиток навичок сприйняття мови на слух. Це можна досягти за допомогою аудіо та відеоматеріалів, які включають різні звуки та ситуації мовлення, а також через вправи на розуміння та відтворення прослуханого.

Третій аспект включає вивчення акустичних характеристик мовлення, таких як інтонація, ритм і темп. Учні повинні вчитися розрізняти та використовувати різні інтонаційні моделі, що підвищить їх мовленнєву компетентність [26].

Четвертою важливою складовою є вивчення та застосування мовленнєвих моделей і структур, таких як ідіоми, фразові дієслова, вирази з прийменниками. Використання вправ та ігор допоможе учням освоїти ці структури.

П'ятий аспект охоплює розвиток навичок читання та письма, які також сприяють формуванню фонетичної компетентності. Вправи на читання текстів із правильною вимовою та завдання на застосування правил вимови та граматики є ключовими в цьому процесі [26].

Для успішного навчання правильної вимови англійської мови у молодших школярів, важливо використовувати різні методики та підходи. Важливим є застосування фонетичних вправ, ігор, а також аудіо- та відеоматеріалів, які допоможуть дітям розвивати їх фонетичні навички та покращувати володіння мовою.

Сучасні технології також грають важливу роль у вивченні вимови. Комп'ютерні програми та мобільні додатки можуть спростувати навчання, роблячи його більш інтерактивним та ефективним. Наприклад, деякі програми дозволяють записувати мовлення учнів та порівнювати їх вимову зі стандартною, що допомагає виявляти та коригувати помилки. Також існують інструменти, які навчають правильної артикуляції через відеодемонстрації та аудіозаписи [5].

Індивідуальний підхід до кожного учня є ключовим. Вчителі повинні враховувати особливості кожного учня у процесі навчання вимови, надаючи індивідуалізовану допомогу та підтримку. Це може включати в себе персональні консультації та спеціально підібрані вправи, що відповідають потребам кожної дитини [5].

Таким чином, для успішного вивчення вимови англійської мови у початковій школі, необхідно поєднувати різноманітні методи навчання, враховувати індивідуальні особливості учнів та використовувати переваги сучасних технологій. Ці підходи разом сприятимуть ефективному та доступному освоєнню англійських звуків та їх комбінацій молодшими школярами.

1.2. Методологічні підходи до навчання письма у молодшій школі

Метою викладання граматики у вивченні іноземної мови є розвиток як репродуктивних навичок говоріння та письма, так і рецептивних навичок аудіювання та читання. Граматичні навички включають активне та пасивне володіння граматичними структурами, що вимагає від учнів комплексного підходу.

Для того, щоб учні могли висловлювати свої думки іноземною мовою, вони повинні оволодіти активним граматичним мінімумом, який включає необхідні граматичні структури. Для розуміння думок інших людей важливо володіти як активним, так і пасивним граматичним мінімумом. Пасивний мінімум охоплює структури, які можуть бути використані для розуміння мовлення, навіть якщо учні не використовують їх для власного висловлювання [10, С.32].

Сучасні підходи до вивчення граматики часто акцентують на ненавмисному запам'ятовуванні граматичних правил, проте це не може повністю замінити цілеспрямоване та спеціалізоване вивчення граматики. Запам'ятовування є лише одним з кроків у процесі оволодіння граматиною, яке вимагає практичного тренування.

Найефективніший навчальний та виховний ефект досягається, коли учні розуміють практичне застосування засвоєних знань у реальних мовних ситуаціях. Тому граматичні вправи повинні ґрунтуватися на життєвих ситуаціях, показуючи, як вивчені граматичні явища застосовуються в мові, і через повторення мотивувати учнів відтворювати ці структури [10, с.33].

Граматичні навички характеризуються автоматичністю, адаптивністю та постійністю, і їх розвиток відбувається в кілька етапів. В сучасній теорії вивчення іноземних мов можна виокремити чотири ключові стадії роботи з граматичним матеріалом [10]:

1. Етап введення граматичних концепцій та підготовка основи для подальшого розвитку навичок.
2. Розвиток мовних граматичних навичок через їх автоматизацію у мовленні.
3. Інтеграція мовних навичок у різні форми мовленнєвої діяльності.
4. Удосконалення мовних умінь.

Ефективність навчання мови значною мірою залежить від вправ, адже саме через практичні вправи, що імітують реальну мовну діяльність, формуються, розвиваються та вдосконалюються мовні навички та уміння.

Навчання будь-якої іноземної мови починається з освоєння великої кількості слів, що дозволяє називати речі, дії, описувати стан та різні явища. Лексика становить словниковий запас, з яким студенти мають навчитися вільно та швидко працювати під час спілкування іноземною мовою. Опанування лексичного матеріалу є ключовою метою на уроках іноземної мови, від чого залежить успіх у розвитку усного та писемного спілкування. Знання лексики є основною умовою для розвитку мовної компетенції, що робить її незамінною частиною кожного уроку [10].

Науковці протягом багатьох десятиліть досліджують питання вивчення лексики, і це залишається актуальною проблемою донині. Оволодіння лексичними одиницями є однією з найважливіших умов засвоєння мови, але існують значні труднощі у накопиченні лексичного матеріалу через безмежність мови та її словникового складу. Для досягнення ефективності необхідно обмежити обсяг лексики, яка вивчається, вибираючи напрямки, що мають практичне застосування, такі як повсякденна лексика, представлена у підручниках, розмовниках та інших навчальних посібниках [36].

Більшість методистів підкреслюють, що слова та фрази повинні вивчатися у контексті, інтегруючи лексику з граматикою та фонетикою для повноцінного розуміння та застосування мови.

Для запам'ятовування слів учнями необхідно їх часте повторення з перевіркою розуміння. Важливо систематично збільшувати та поглиблювати словниковий запас студентів, додаючи нові слова. Розрізняють активний та пасивний лексичний запас: активний, який використовується у мовленні та письмі, є відносно обмеженим і формується через ретельну роботу з матеріалом; пасивний запас є більшим і використовується для читання та розуміння мовлення. Обидві категорії слів постійно розвиваються та розширюються зі збільшенням досвіду студента і вимагають уваги на протязі всього періоду навчання [15].

Слова, які можна зрозуміти з контексту, формують потенційний словниковий запас. Це включає розуміння міжнародних слів або розуміння

слів у контексті вже вивченого. Важливо навчати студентів усвідомлювати багатозначність слів та розрізняти так званих «хибних друзів перекладача». Також корисно регулярно виконувати вправи на формування синонімів та антонімів, що сприяє кращому розумінню та орієнтації у мовних ситуаціях.

Починаючи працювати над новим лексичним матеріалом, слід враховувати його мету - для активного чи пасивного використання - та тип - чи це повнозначні, чи структурно-службові слова. Від цього залежить послідовність його засвоєння [15].

Термін "письмо" використовується в науковій літературі з різними значеннями. У вузькому сенсі, письмо визначається як навичка користування графічними та орфографічними системами мови, які є засобами для фіксації мовлення і передачі інформації на відстань та її збереження в часі. У ширшому розумінні, письмо означає письмове мовлення як активний, продуктивний вид мовленнєвої діяльності, який включає в себе вміння кодувати інформацію з урахуванням використання графічних символів. Це спосіб вираження та формулювання думок за допомогою письмових мовних знаків [22].

Традиційно письмове мовлення розглядалося як інструмент навчання говоріння, аудіювання та читання, і було думка, що в реальному житті ситуацій для використання іноземної мови у письмовій формі не так багато. Вважалося, що достатньо обмежити навчання письмової комунікативної компетенції учнів написанням листів закордонним друзям. Отже, письмо мало другорядну роль у вивченні іноземних мов.

Однак, "епоха відродження" письмового мовлення розпочалася в середині 1980-х років, зумовлена не тільки новими науковими відкриттями у лінгвістиці, психології та психолінгвістиці, але й соціальними змінами та розвитком масових комунікацій. З появою комп'ютерів, факсів та електронної пошти, письмове мовлення знову стало одним з ключових засобів спілкування, набувши великого значення у сучасному світі [22].

Таким чином, письмове мовлення є важливим засобом для глибокого вивчення іноземної мови, особливо коли немає можливості занурення в мовне

середовище. Характеристики процесу створення письмового мовлення сприяють розвитку інтуїтивного розуміння мови у учнів, як відзначає Ф. Германнс. Письмо відіграє ключову роль у пізнанні іноземної культури і має методичні переваги у вивченні мови, зокрема у поліпшенні пам'яті та закріпленні лексичних і граматичних навичок. Письмо також підтримує процес навчання інших мовленнєвих навичок, таких як аудіювання, говоріння і читання, забезпечує можливість залучення всіх учнів класу до активної діяльності і дозволяє індивідуально контролювати їх прогрес, як вказує В.А. Бухбіндер. Окрім того, письмові завдання забезпечують учням, особливо інтровертам, захист від непотрібних переривань, даючи їм можливість для самовираження і впевненості у власних здібностях, зауважує Г.А. Рау [22].

У сучасному викладанні письмо розглядається не тільки як навчальний інструмент, а й як спосіб спілкування, пізнання та творчості. Письмове мовлення є складним видом продуктивної мовленнєвої діяльності, вимагаючи від учнів оволодіння цілим комплексом навичок: каліграфічними, орфографічними, композиційними (наприклад, планування тексту з вступом, основною частиною та заключенням), а також лексичними та граматичними. Розвиток цих навичок відбувається поступово протягом усього курсу навчання, паралельно з вивченням читання та усного мовлення, починаючи від каліграфії та звуко-буквених відповідностей у перший рік навчання і поступово розвиваючись до написання орфографічних диктантів, переказів, самостійного складання речень та створення власних текстів і тематичних творів на більш високому рівні навчання [31].

Психофізіологічна основа письмового мовлення полягає у складній взаємодії різних аналізаторів, механізмів та когнітивних процесів, розуміння яких є важливим для визначення ефективного підходу до викладання цього виду мовлення.

Загальний механізм письма включає два рівні: формування слів з букв та створення письмових повідомлень із слів та словосполучень. На першому рівні необхідні навички графіки та орфографії, а на другому - вміння

генерувати та оформлювати висловлювання за допомогою графічного коду [31].

Письмо та писемне мовлення є взаємопов'язаними, але різними процесами, кожен з яких має свої унікальні механізми. Процес письма можна уявити як багаторівневий процес перекодування звукового мовлення (як внутрішнього, так і зовнішнього) у графічну форму. Цей процес складається з кількох етапів: а) аналізування звукового складу слова для виявлення послідовності звуків, що утворюють слово, б) перетворення звукових варіантів у фонемі, в) переведення звуків (фонем) у букви, г) каліграфічне написання букв і буквосполучень, д) орфографічно правильне написання слів. Особливо складною є операція переведення звуків у букви, адже вона вимагає розвиненого фонематичного слуху та знання специфіки звуко-буквених відповідностей у конкретній мові.

Виходячи з цього, можна зробити такі методичні висновки [35]:

1. На початковому етапі вивчення іноземної мови критично важливою є навичка перетворення звуків на букви. Це фундаментальний навик для ефективного навчання письма.

2. З погляду психології, залучення всіх аналізаторів сприяє кращому запам'ятовуванню мовного матеріалу. Таким чином, письмові вправи є ефективними і необхідними для розвитку лексико-граматичних навичок.

3. Наявність слухових і артикуляційних відчуттів під час письма свідчить про важливість добре розвинених фонетичних навичок для письмового мовлення.

Порівнюючи процес письма з говорінням, видно, що письмо включає додаткові аналізатори – зоровий та рукомоторний – і додаткові механізми, такі як перетворення звуків у графічні символи. Це вказує на те, що письмове мовлення є більш складним і вимагає додаткових навичок порівняно з усним мовленням. Письмове мовлення є більш складним і вторинним у порівнянні з усним, відрізняючись перш за все способом вираження [13].

При навчанні письма, вчитель повинен зосередитись на двох основних завданнях: розвитку каліграфічних навичок, тобто здатності зображати всі букви та буквосполучення, і розвитку орфографічних навичок, що включають знання звуко-буквених та букво-звукових відповідностей, а також уміння писати слова згідно з правилами орфографії.

В контексті навчання техніці письма, крім вищезазначених навичок, важливим є також ознайомлення з алфавітом мови, що вивчається, включаючи вивчення букв, яких немає в українському алфавіті. Необхідно знати специфіку звуко-буквених відповідностей конкретної мови, правила великої та малої літери, правила написання слів разом або окремо, а також вивчення певних орфографічних правил [35].

Метою навчання письмового мовлення є розвиток елементарної комунікативної компетенції, яка дозволяє учням використовувати письмове спілкування у типових повсякденних ситуаціях та виражати свої думки за допомогою письмових символів.

Для вивчення цього виду мовлення пропонуються два види вправ: підготовчі та комунікативні. Вони можуть бути репродуктивними, репродуктивно-продуктивними або продуктивними за своїм характером.

Підготовчі вправи спрямовані на засвоєння мовного матеріалу у письмовій формі та автоматизацію операцій, пов'язаних з логічним і послідовним викладенням думок. Ці вправи одночасно є засобом навчання та вдосконалення граматичних та лексичних навичок усного мовлення. До них відносяться вправи на зміну граматичних форм, вставку слів, складання речень, об'єднання простих речень у складні, підстановку, трансформацію, розширення та доповнення мовних зразків, відповіді на запитання різних типів [37].

Після освоєння мовного матеріалу вчитель пропонує учням письмові вправи на використання вивченої граматичної структури або лексичних одиниць у комунікативних ситуаціях.

У контексті розвитку навичок письма, основними методичними підходами є наступні [37]:

1. Підготовчі вправи для розвитку логічного та послідовного викладення думок часто базуються на текстах для читання, серії тематичних зображень або ситуаціях. Ці вправи мають як мовний, так і умовно-комунікативний характер і сприяють формуванню вмій логічного викладу думок та лексико-граматичного оформлення письмових висловлювань, а також вдосконаленню каліграфічних та орфографічних навичок. Вони також залучають учнів до уважної роботи над текстом і слугують підготовкою до усного мовлення.

2. Комунікативні вправи завжди мають продуктивний характер і спрямовані на створення різних письмових творів, або власних письмових висловлювань учнями згідно з обраною темою чи проблемою. Вони можуть бути стимульовані різними джерелами, як-от прочитані книги, переглянуті фільми, музичні твори, відвідані виставки тощо.

3. Процес письма включає три етапи: підготовчий, мовленнєвий та контрольний. На підготовчому етапі збирається інформація для майбутнього твору, включаючи тему, зміст та композицію, а також знайомство з жанровими особливостями. На мовленнєвому етапі учні працюють над вибором слів, ідіом, граматичних та синтаксичних структур, а також безпосередньо пишуть твір, звертаючи увагу на каліграфію та орфографію. На етапі контролю відбувається перечитування та редагування написаного, включаючи виправлення помилок та внесення змін у композицію.

4. Навчання письму є важливим елементом у комплексному вивченні інших видів мовленнєвої діяльності. Воно допомагає у збереженні мовних та фактичних знань, закріпленні навичок усного мовлення, аудіювання та читання, підвищенні грамотності та якості мислення учнів. Крім того, письмо виконує функцію зворотного зв'язку між учнем та вчителем, що є ефективним засобом контролю в навчальному процесі.

Згідно з Державним стандартом освіти з іноземних мов, досягнення елементарного рівня комунікативної компетентності в письмовій формі передбачає набуття учнями вміння виконувати різноманітні письмові завдання у звичайних ситуаціях спілкування. Це включає [23]:

1. Заповнення анкет та формулярів. Вміння писати латиницею, вказувати свою адресу та дату народження.
2. Написання привітальних листівок. Вказувати адресу одержувача за кордоном, ставити дату, правильно оформлювати привітання, висловлювати свої думки, коректно завершувати привітання.
3. Написання листів. Наводити свою адресу, ставити дату, коректно формулювати звернення, надавати фактичну інформацію з власними коментарями, описувати події, запитувати інформацію, належно завершувати лист.
4. Складання нотаток та коротких повідомлень. Точно фіксувати потрібну інформацію, правильно оформляти короткі повідомлення та записки, виразно та стисло висловлювати свої думки.
5. Оформлення виписок з тексту та складання плану тексту. Виділяти головну думку тексту та основні факти, формулювати особисте ставлення до прочитаного, структурувати план.

Досягнення елементарного рівня в письмовому мовленні передбачає виконання цих завдань. Припустимі деякі граматичні, лексичні чи орфографічні помилки, які не впливають на змістовне сприйняття тексту. Учні мають дотримуватися загальноприйнятих норм оформлення листів та карток, можливе використання обмеженого набору мовних засобів та користування словниками. Особисті листи та привітання можуть складатися з кількох простих речень, що відповідають комунікативним завданням [23].

Письмо, як вид мовленнєвої діяльності, вважається одним з найскладніших, адже воно залучає всі мовленнєві аналізатори, включаючи орфографічні та графічні навички. Ця діяльність, подібно до говоріння, є

формою вираження думок, але базується на використанні мовних символів, які закріплені у головному мозку через зорові, слухові та рукомоторні образи.

Навичка письма включає вміння правильно зображати літери, трансформувати звуки у букви та асоціювати ці образи зі значенням слова. Орфографічний образ слова фіксується у мовленнєвому механізмі, а не в руховому механізмі руки [20].

Процес письма розпочинається з внутрішнього мовлення, де формується програма висловлювання, вибір слів, граматичне оформлення та логічна структура. Цей процес є складнішим, ніж усне мовлення, оскільки вимагає більшої кількості операцій і автоматизації звуко-графічних асоціацій [23].

Проте письмове мовлення має свої переваги: воно дає можливість більш ретельно продумати зміст і форму висловлювання, використовувати словник та інші довідники для точнішого вираження думок. Регулярна практика письма сприяє вдосконаленню навичок вибору слів, робить процес більш автоматизованим та стійким. Крім того, письмове висловлювання допомагає поліпшити якість усного мовлення, адже підготовка усного висловлювання на папері робить його більш обдуманим і логічним. В свою чергу, як усне, так і писемне мовлення сприяють розвитку внутрішнього мовлення.

Поєднання аудіально-мовленнєвих та зорово-моторних образів у процесі письма створює міцні асоціативні зв'язки, які сприяють кращому розумінню, запам'ятовуванню та відтворенню матеріалу. Використання всіх аналізаторів, поєднання аналізу та синтезу, а також усвідомлене і автоматичне виконання письма, забезпечують глибоке засвоєння знань. Графічні образи слів, опановані через письмові вправи, легше розпізнаються під час читання [21].

Письмо допомагає у формуванні ясної та логічної структури висловлювань, оскільки воно зазвичай включає кілька логічно пов'язаних речень. Також письмо сприяє розвитку навичок самоконтролю та вдосконаленню усного мовлення, зокрема через ретельне планування та аналіз написаного [18].

У класній роботі та домашніх завданнях письмові завдання вважаються ефективним і масовим засобом контролю знань і рівня володіння мовою. У методичній літературі існують два значення терміна "письмо": технічне володіння графічною та орфографічною системою мови та більш широке вміння викладати думки у письмовій формі. Перше ґрунтується на навичках графіки та орфографії, друге - на здатності висловлювати думки за допомогою мовного коду. Обидва аспекти письма важливі у навчанні іноземної мови і вимагають розвитку навичок складання слів з літер та формування письмових висловлювань із слів та словосполучень [18].

Основна мета вивчення техніки письма на уроках іноземної мови полягає у розвитку у учнів навичок правильного написання букв та орфографічної коректності. У процесі оволодіння цими навичками учні засвоюють особливості звуко-літерних відповідностей у вивчуваній мові. У зв'язку з тісним взаємозв'язком письма та читання, оскільки обидва процеси базуються на одній графічній системі мови, навчання письма має проводитись паралельно з навчанням читання. Проте, в письмі, на відміну від читання, створюються відповідності від звуків до букв, тобто відбувається кодування думок за допомогою графічних символів. Під каліграфічними навичками розуміються навички написання букв і буквосполучень, як окремо, так і в контексті письмового мовлення [18].

На уроках англійської мови використовується латинська графіка, і аналіз латинського та українського алфавітів показує наявність схожих, частково схожих та відрізняючихся букв. Основний акцент у навчанні письма робиться на чіткість та відповідність нормам написання букв. Через складність графемно-фонемних відповідностей англійської мови рекомендується використовувати Print Script, де друковані та рукописні шрифти майже ідентичні [18].

Для розвитку графічних та каліграфічних навичок на уроках використовуються різні вправи, такі як написання окремих букв, складний перепис букв, буквосполучень і слів, що включають елементи комбінації та

групування. Хоча такі вправи є некомунікативними, їх можна зробити більш захоплюючими та мотивуючими за допомогою ігрових форм, наприклад, проведення змагань. Такий підхід відповідає комунікативній спрямованості сучасного освітнього процесу і сприяє активній участі учнів у навчанні.

Давайте розглянемо приклади ігрових вправ, що сприяють розвитку графічних навичок учнів [18]:

1. Гра "Сітка 7x7":

Намалюйте сітку 7 на 7 і в кожен клітинку впишіть велику та маленьку версії букви з англійського алфавіту, згідно з їх порядковим номером. Перемагає той, хто правильно і швидко впише всі букви.

Виконання цієї вправи дозволяє учням практикувати написання нових букв, а також відтворювати з пам'яті букви, які вони вже вивчили, спираючись на пронумерований список алфавіту в підручнику або на стенді в класі.

2. Вправа "Знайди свою пару":

Пропонується учням записати пари великих і малих букв, наприклад: Aa, Bb, Cc тощо. Хто зможе зробити це швидше за інших?

Ці вправи не тільки допомагають у формуванні графічних навичок, але й роблять процес навчання захоплюючим та конкурентним.

Освоєння техніки письма включає не тільки каліграфічні навички, а й орфографічні. Орфографічні навички означають здатність правильно писати слова згідно з правилами застосування письмових знаків у кожному конкретному випадку [29].

Орфографічні системи іноземних мов, які вивчаються в школах, базуються на чотирьох ключових принципах [32]:

1. Фонетичний принцип: буква точно відповідає звуку, зосереджуючись на вимові (наприклад, в англійській мові слово "pen").

2. Морфологічний принцип: написання слів визначається правилами морфології, не залежно від фонетичних особливостей, як у випадку зі спорідненими словами (наприклад, англійські слова "nation" та "nationality").

3. Традиційний (історичний) принцип: орфографічні форми, які відображають старі норми вимови, що вже не використовуються (наприклад, англійське "daughter").

4. Ідеографічний принцип: графічне розрізнення звукових омонімів за допомогою різних написань.

При розробці методики викладання орфографії важливо враховувати, що в кожній іноземній мові переважають певні принципи. Наприклад, в англійській та французькій мовах домінує традиційний принцип, у німецькій - фонетичний та морфологічний, а в іспанській – фонетичний [18].

На початкових етапах навчання письма важливо акцентувати увагу на специфіці графемно-фонемних відповідностей у вивчуваній іноземній мові, а також активно працювати над подоланням складнощів, що виникають при освоєнні цієї системи. Однією з таких труднощів є буквосполучення, які відтворюють один звук, наприклад, у англійській мові це може бути sh, th або sk.

Інший вид труднощів - це ситуація, коли одна буква може відтворювати декілька різних фонем, як у випадку з буквою "s" в англійській, яка може означати звуки /s/, /z/ тощо. Також один звук може бути представлений на письмі різними графемами, як, наприклад, англійські ir, er, ur [18].

В англійській мові є також явище "німих" букв, яке не зустрічається в українській, наприклад, -e- в словах з відкритим складом (line, plate) або у буквосполученнях wh-, ght (whom, right). Ці особливості графемно-фонемної системи англійської мови часто стають причиною орфографічних помилок серед учнів.

Для попередження таких помилок і навчання правильному написанню слів згідно з правилами орфографії іноземної мови, слід застосовувати спеціальні вправи, спрямовані на розвиток стійких орфографічних навичок учнів [34].

У процесі навчання орфографії існують дві основні групи вправ: перша включає вправи на списування та дописування, друга - вправи на записування на слух, включаючи різні види диктантів [2].

У групі вправ на списування можна виділити просте списування та його більш складні варіанти, наприклад, з підкреслюванням певних графем або групуванням слів за певними критеріями. Ось декілька прикладів завдань для складнішого списування [2, с.5]:

Списати надані слова, підкреслюючи буквосполучення, що передають звук [...].

Також можна використовувати ігрові вправи на складне списування або випишування. Наприклад, організація змагання між командами:

- Учасники поділяються на команди і випишують слова у колонки, читаючи їх. Переможе команда, яка швидше всіх справиться з завданням. Наприклад, команда 1 випишує слова з буквою Hh, команда 2 - з буквою Nn, команда 3 - з буквою Xx. Слова для випишування: Help, him, text, Ned, not, mix, hot, ten, box, hiss, ton, hint, six, Nell, hell, Rex, men, fox [2, с.6].

- Цю вправу можна провести у формі рухливої гри, де учні працюють в зошитах на своїх місцях, а представники команд виходять до дошки по черзі і записують слова у свою колонку. Такий підхід сприяє задоволенню потреб у русі, особливо актуальних для молодших школярів та підлітків.

- Перепишіть пари слів, що звучать однаково, але пишуться по-різному, наприклад, англійські two – too, see – sea, one – won.

- Згрупуйте подані слова за певною ознакою і підкресліть буквосполучення або літери, які під наголосом, і так далі.

Ігрові вправи на дописування та заповнення пропусків можуть стати захоплюючими та ефективними для розвитку орфографічних навичок. Наприклад, можна організувати конкурс на швидкість між двома командами, де учасники повинні дописати приховані букви у словах або словосполученнях, заздалегідь написаних на дошці, а потім прочитати їх вголос [2].

Більш складними є вправи на вписування всіх букв слова в правильному порядку, такі як кросворди, гра "Поле чудес", головоломки. Наприклад:

а) Розгадати слова з переплутаними буквами, записати їх у правильному порядку і прочитати вголос:

etp (pet)

iflm (film)

ettx (text)

б) Відгадати слова, "заховані" у квадратах, наприклад, назви днів тижня англійською мовою, і прочитати їх вголос.

Друга підгрупа вправ включає різні види диктантів: зорові, зоро-слухові, слухові, включаючи диктанти з попередньо знятими труднощами, з омофонами, пояснювальні, контрольні, а також самодиктанти.

На початковому етапі навчання важливо закласти міцні основи графічних та орфографічних навичок для подальшого використання письма. Якість сформованих навичок техніки письма безпосередньо впливає на успіх розвитку письмових мовленнєвих умінь. Тому на кожному уроці англійської мови рекомендується виконувати різноманітні письмові вправи, а для домашнього завдання принаймні одна з них має бути у письмовій формі.

У процесі навчання письма виокремлюються три основні етапи [2]:

1. Освоєння графіки та орфографії, що включає вивчений усно матеріал. На цьому етапі використовуються різноманітні вправи, такі як:

- Аналіз звуко-буквеного складу слів;
- Групування слів за особливостями звуків та графем;
- Відрізнення подібних графем;
- Списування за зразком та із конкретними завданнями, такими як підкреслення певних букв або буквосполучень;
- Робота з картинками-орфограмами, складання слів із складів, написання слів за заданими початковими літерами.

2. Формування лексико-граматичної правильності письма, що передбачає розвиток орфографічних навичок та включає такі вправи, як:

- Відповіді на запитання з частковою зміною мовного матеріалу;
- Трансформація мовних зразків;
- Вправи на підстановку, розширення та скорочення тексту;
- Різні види диктантів.

3. Розвиток письмового мовлення як засобу спілкування, що включає диктанти різних видів:

- Слухові, зорові, зоро-слухові, вибіркові диктанти на початковому рівні;
- Ускладнені види диктантів на середньому та старшому рівнях, такі як диктанти з самоконтролем, пояснювальні, диктанти вивченого напам'ять та диктанти-переклади.

На третьому етапі навчання письма та писемного мовлення головна мета полягає у формуванні умінь, які дозволяють учням викладати мовний матеріал в письмовій формі. Серед типових видів вправ для молодших учнів на цьому етапі є [2]

- Відповіді на запитання, засновані на змісті тексту;
- Складання питань до тексту.

Письмо загалом має позитивний вплив на освітній процес. Учні роблять записи під час уроків та використовують їх для повторення та закріплення навчального матеріалу. Вони вчаться різним видам письмових завдань, які є необхідними для розвитку їх умінь і навичок. Письмо активізує всі аналізатори - акустичний, мовленнєворуховий, зоровий, рухоруховий. Згідно з психологічними дослідженнями, запам'ятовування є ефективнішим, коли задіяно більше аналізаторів та видів пам'яті.

Використання письма для розвитку інших форм мовлення не є новою ідеєю. Недооцінка ролі письма та писемного мовлення у навчанні іноземних мов може негативно впливати на загальний навчальний процес. Оскільки у більшості людей зоровий канал сприйняття інформації є ефективнішим порівняно зі слуховим, письмо відіграє важливу роль у навчанні усного мовлення, читання, лексики та граматики. Також письмо є ефективним

засобом контролю протягом усього навчального процесу. Письмові контрольні роботи, як поточні, так і підсумкові, використовуються для перевірки знань та практичних умінь учнів. Поточні контрольні роботи зазвичай проводяться кожні два тижні, а підсумкові - один раз на квартал. Непідготовлена контрольна робота може негативно впливати на впевненість учнів у своїх силах, тому вчителям слід ретельно підходити до їх підготовки.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА ПІДРУЧНИКА КАРПЮК ДЛЯ 1 КЛАСУ

2.1. Аналіз структури та змісту "Типової освітньої програми" (Савченко О. Я.) з акцентом на методику навчання письма у 1 класі

Аналізуючи типову освітню програму, можна виділити ключові аспекти та методики навчання письма в першому класі в рамках "Типової освітньої програми". Центральна ідея полягає у формуванні комунікативної компетенції, яка забезпечується розвитком лінгвістичних, мовленнєвих, та соціокультурних навичок, враховуючи вікові особливості учнів.

При вивченні письма на початковому етапі особлива увага приділяється психолінгвістичним основам. Це включає розвиток фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок. Навчання письма в 1 класі відбувається через інтеграцію з іншими аспектами мови, такими як сприйняття на слух, говоріння та читання [38].

Методика навчання письма зосереджується на створенні мотивації та інтересу до іноземної мови. Використання ігрових форм, візуальних та інтерактивних методів допомагає залучити учнів і сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Особлива увага приділяється врахуванню психо-фізіологічних особливостей дітей молодшого шкільного віку.

Програма прагне до формування позитивного ставлення до іноземної мови, представляючи її як засіб міжкультурного спілкування. Це створює основу для розвитку в учнів здатності використовувати мову не тільки у навчальному, але й у повсякденному житті [38].

Центральною метою є формування комунікативної компетентності у молодших школярів, яка базується на лінгвістичному, мовленнєвому і соціокультурному досвіді.

Програма зосереджується на єдності предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів. Особливу увагу приділяється ознайомленню з культурою країни, мова якої вивчається, сприяючи тим самим міжкультурному діалогу та розумінню.

Навчання письма у 1 класі включає формування здатності висловлювати свої думки та почуття в письмовій формі, розвиток навичок читання і розуміння текстів різних жанрів, а також спілкування у письмовій формі. Важливо, що програма передбачає досягнення учнями рівня Pre A1 до кінця 2-го класу [38].

Освітня функція програми спрямована на усвідомлення учнями важливості іноземної мови в мультилінгвальному світі, оволодіння знаннями про культуру і традиції країни вивчаємої мови. Виховна функція закладає основу для формування толерантного ставлення до інших культур. Розвивальна функція сприяє загальному інтелектуальному та мовному розвитку учнів.

У контексті "Типової освітньої програми" для початкової школи, основним засобом досягнення мети навчання є впровадження компетентнісного підходу, який орієнтований на розвиток ключових компетентностей учнів. Цей підхід передбачає інтеграцію різних видів знань та навичок, серед яких особливе місце займає навчання письма на початковому етапі освіти [38].

Методика навчання письма у 1 класі заснована на розвитку компетенцій, які охоплюють не лише лінгвістичні аспекти, але й культурне розуміння та сприйняття. Учні вчаться використовувати мову як засіб для вираження своїх думок та почуттів, здійснюючи комунікацію на рівні, що відповідає їхньому віку та рівню розвитку. Це включає в себе розуміння культури, історії та традицій країни вивчаємої мови, а також популяризацію власної культури.

Під час навчання письма особлива увага приділяється розвитку критичного мислення та самостійності учнів. Вони навчаються самостійно працювати з інформацією, використовуючи різноманітні джерела, та

організувати свій навчальний простір. Такий підхід сприяє формуванню впевненості у спілкуванні іноземною мовою та подоланню мовних бар'єрів.

У рамках програми також акцентується на розвитку ініціативності, підприємливості, екологічної грамотності та соціальної компетентності. Ці компетенції інтегровані в різні змістові лінії навчальних програм, що дозволяє учням застосовувати набуті знання та навички у реальних життєвих ситуаціях.

У "Типовій освітній програмі" для початкових класів, методика навчання письма іноземною мовою у 1 класі має глибокий компетентнісний вимір, включаючи різноманітні аспекти, від лінгвістичних навичок до соціокультурної обізнаності [38]:

1. Лінгвістична компетентність. На цьому етапі учні вчать виражати свої думки, почуття та ідеї через письмо, розвиваючи базові навички грамотності в іноземній мові. Це включає знайомство з алфавітом, основними правилами граматики, лексикою та орфографією. Мета полягає не лише в навчанні правильного написання слів, але й у формуванні здатності структурувати та виражати думки зрозуміло та послідовно.

2. Культурна обізнаність. Під час навчання письма велика увага приділяється залученню учнів до культури країни вивчаємої мови. Через читання та обговорення текстів, пов'язаних з культурою, історією, та традиціями, учні вчать розуміти та цінувати різноманітність світових культур. Це також сприяє формуванню толерантного та відкритого світогляду.

3. Комунікативні навички. Учні вчать використовувати письмо як засіб комунікації. Вони знайомляться з різними формами письмового спілкування, включаючи особисті листи, описи, розповіді та інструкції. Важливим є розвиток здатності адаптувати стиль та тон повідомлення відповідно до контексту та аудиторії.

4. Критичне мислення та самостійність. Учнів заохочують до самостійної роботи з матеріалом, пошуку інформації, критичного аналізу та оцінювання інформації. Вони навчаються організувати свої думки та аргументи, що є важливим аспектом ефективного письма.

5. Інтеграція з іншими предметами та компетенціями. Навчання письма інтегрується з іншими предметами, такими як природничі науки, математика, та соціальні науки, дозволяючи учням застосовувати іноземну мову в різних контекстах. Це сприяє розвитку міжпредметних зв'язків та глибшому розумінню матеріалу.

6. Використання технологій. Програма також включає використання інформаційно-цифрових компетенцій у процесі навчання. Учні вчаться використовувати цифрові інструменти та ресурси для вивчення мови, що робить навчальний процес більш інтерактивним та залучаючим.

Загалом, методика навчання письма у 1 класі за "Типовою освітньою програмою" є багатовимірною та спрямована на розвиток комплексу компетенцій, які включають лінгвістичні, культурні, комунікативні, критичні та технологічні аспекти. Це забезпечує учням міцну основу для подальшого вивчення мови та розвитку загальної обізнаності [38].

Аналізуючи "Типову освітню програму" для початкових класів, особливо з акцентом на методику навчання письма у 1 класі, можна виділити, що програма розширює традиційне розуміння навчання письма, інтегруючи його з широким спектром компетенцій, які важливі для сучасного суспільства.

Навчання письма в цьому контексті не обмежується лише вивченням граматики, орфографії та лексики, але й включає розвиток усвідомлення важливих соціальних та екологічних питань. Учні заохочуються використовувати письмо як засіб для вираження своїх ідей та думок з приводу збереження довкілля, громадянської відповідальності, здорового способу життя та фінансової грамотності. Це сприяє формуванню у них критичного мислення та відповідального ставлення до оточуючого світу [38].

Методика навчання письма також включає формування умінь аргументувати власну точку зору, сприяти культурі діалогу та толерантності. Через письмові завдання, учні навчаються аналізувати різні ситуації, висловлювати свої думки та ділитися ними з іншими.

У програмі акцентується і на важливості інтеграції навчання письма з використанням інформаційних технологій, що робить процес більш сучасним і актуальним. Учні вчаться використовувати цифрові інструменти для пошуку інформації, створення текстів та їхнього спільного обговорення.

Учні заохочуються використовувати письмо для висловлення своїх думок щодо екологічних питань, таких як збереження довкілля та сталий розвиток. Вони вчаться виражати ідеї про важливість збереження природи та розуміють свою роль у цьому процесі [38].

Навчання письма включає розвиток умінь усвідомлювати власні права та обов'язки, формувати толерантне ставлення до інших та співпрацювати для прийняття спільних рішень. Це сприяє формуванню відповідального ставлення до громади та суспільства.

Учнів заохочують через письмо рефлексувати на тему здоров'я та безпеки, включаючи розуміння правил безпечної поведінки, впливу шкідливих звичок на здоров'я та важливості дотримання здорового способу життя [38].

Навчальна програма охоплює розвиток навичок, пов'язаних з розумінням фінансових аспектів життя, через письмове висловлення ідей та планування дій, що сприяє формуванню фінансової відповідальності.

Учні вчаться висловлювати через письмо своє ставлення до різних аспектів життя, таких як сім'я, друзі, відпочинок, природа, особисте здоров'я, помешкання, харчування, подорожі, свята, традиції та шкільне життя [38].

"Типова освітня програма" для початкової школи акцентує на розвитку комунікативної компетентності учнів, зокрема в контексті навчання письма. Ця програма ґрунтується на принципах, визначених у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти, і включає в себе цілісний підхід до розвитку мовленнєвих навичок у дітей.

У рамках програми, основна увага приділяється не тільки формальному освоєнню письма, але й розвитку здатності до спілкування та взаємодії. Учні навчаються розуміти та використовувати прості фрази, що сприяє

формуванню основ мовленнєвої компетенції. Особливий акцент робиться на здатності учнів сприймати мовлення, зокрема через візуальні опори та жести, що є важливим для розуміння контексту [38].

Програма також зосереджується на важливості інтерактивного спілкування. Учні вчаться ставити та відповідати на запитання, що стосуються їхнього особистого життя, тим самим розвиваючи вміння вести діалог. Це включає в себе здатність до простої взаємодії, вираження особистих даних та участі в базовому соціальному контакті.

Окрім цього, програма охоплює навчання письмової взаємодії, де учні навчаються записувати базову інформацію про себе. Це включає в себе вміння писати короткі фрази, наприклад, для заповнення анкет або створення простих записок. Також важливою складовою є онлайн взаємодія, де учні вчаться використовувати елементарні форми спілкування в цифровому середовищі.

У контексті навчання письма, програма підкреслює, що "Розуміння мовлення вимагає здатності сприймати та інтерпретувати як вербальні, так і невербальні сигнали". Це означає, що учні навчаються не тільки розуміти слова, але й контекст, в якому вони використовуються, що є критично важливим для ефективної комунікації [38].

Важливим аспектом програми є розвиток інтеракційних навичок, де "Учні вчаться ставити та відповідати на прості запитання, використовуючи формульні вирази та жести для підкріплення інформації". Це показує, що навчання письма включає не лише словесну, але й невербальну комунікацію, що допомагає учням краще виражати свої думки та ідеї.

Програма також звертає увагу на розвиток продуктивних навичок: "Учні навчаються продукувати короткі фрази та речення, що відображають базову персональну інформацію". Це означає, що учні опановують здатність виражати основні дані про себе, що є фундаментальним для будь-якої форми мовленнєвої діяльності [38].

Окрім того, програма включає в себе аспекти онлайн комунікації: "Встановлення базового соціального контакту онлайн... включає вживання

простих форм вітання та прощання". Це підкреслює, що сучасне навчання письма враховує цифрові технології та їх вплив на комунікацію.

"Типова освітня програма" для 1-2 класів з іноземної мови ставить перед собою завдання формування комунікативної компетентності учнів, особливо звертаючи увагу на методику навчання письма. Важливість цього підходу виражається в тому, що програма не просто визначає конкретні лексичні та граматичні цілі, але зосереджується на розвитку практичних навичок спілкування [38].

Програма підкреслює, що "учні початкової школи ще не достатньо володіють лінгвістичними поняттями рідної мови", тому "граматичні структури засвоюються імпліцитно шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях". Це підхід дозволяє дітям засвоювати мову через практичний досвід, замість традиційного вивчення правил.

У рамках програми, особлива увага приділяється розвитку вмінь, необхідних для ефективної комунікації. Наприклад, в контексті аудіювання (сприймання на слух), учні вчаться розуміти короткі, прості запитання та твердження. Важливою є також здатність до зорового сприймання (читання), де учні навчаються розпізнавати знайомі слова у супроводі малюнків [38].

Підхід до навчання письма включає в себе розвиток умінь створення коротких письмових повідомлень. Як зазначається в програмі, учні вчаться писати "в межах 5-10 слів" у першому класі та "10-25 слів" у другому класі, що відображає поступове збільшення складності завдань.

Програма включає вивчення різноманітних тем, що мають пряме відношення до життя учнів. Це дозволяє учням використовувати мову в реальних ситуаціях. Наприклад, теми "Я, моя родина і друзі", "Дозвілля", "Природа", "Свята" та "Харчування" сприяють розвитку розуміння основних аспектів повсякденного життя (додаток А) [38].

У рамках кожної теми вводяться певні лексичні одиниці. Наприклад, у темі "Я, моя родина і друзі" учні вивчають числа, назви членів сім'ї, вік, а в темі "Дозвілля" - кольори, іграшки та дні тижня. Це допомагає учням

формувати словниковий запас, який вони можуть застосовувати у повсякденному спілкуванні.

Програма звертає увагу на розвиток здатності учнів виконувати певні мовленнєві функції, такі як привітання, прощання, вираження подяки, представлення себе чи інших, ставлення питань та реагування на них. Ці навички є ключовими для розвитку базових комунікативних вмінь.

У рамках програми вводяться граматичні структури, такі як вживання дієслів "have" і "be" у теперішньому часі, визначники "this is", "a/an" з одиницями іменниками, притяжні займенники, "how" запитання для часу, вимірювань, розмірів та кількості, модальне дієслово "can" для вираження здатності, вживання особових займенників. Такий підхід дозволяє дітям засвоювати граматичні структури в контексті їхнього застосування [38].

В цілому, "Типова освітня програма" для 1-го класу наголошує на інтегрованому підході до вивчення іноземної мови, звертаючи увагу як на лексичний, так і на граматичний аспект мови. Цей підхід сприяє формуванню у учнів міцної основи для подальшого розвитку мовних навичок.

2.2. Аналіз підручника "Англійська мова 1 клас Будна 2023" з погляду методик навчання письма

Аналізуючи підручник "Англійська мова 1 клас" Т. Будна, видання 2023 року, можна відмітити, що він є цілісним інструментом для розвитку навичок письма серед молодших школярів. Підручник побудований таким чином, щоб забезпечити поступове та систематичне навчання, розгортаючи мовний інвентар від простих до складніших конструкцій.

Підручник організований за тематичними блоками, такими як "Сім'я", "Іграшки", "Свята" тощо, що допомагає учням засвоювати нові слова в контексті. Наприклад, у розділі "Сім'я" (Unit 2. Family) представлено слова, пов'язані з членами сім'ї, такі як "mother", "father", "sister", "brother". Це дає можливість учням вчити слова в контексті, що робить навчання більш природним та ефективним [3].

У підручнику велика увага приділяється розвитку письмових навичок. Зокрема, через завдання, які стимулюють учнів писати короткі слова та фрази, пов'язані з темою. Використання імперативів, таких як "Stand up!", "Sit down!", "Clap!", "Stamp!", в розділі про іграшки (Unit 3. Toys), не тільки розвиває розуміння команд, але й стимулює учнів до активного використання мови в письмовій формі [3].

Підручник використовує велику кількість візуальних матеріалів, таких як малюнки та фотографії. Це не тільки допомагає учням краще засвоювати нову лексику, але й стимулює їх до описування зображень, що є ефективною практикою письма.

Підручник враховує вікові особливості першокласників, використовуючи прості та зрозумілі мовні структури. Це забезпечує природний підхід до навчання, де учні сприймають нову мову через ігрові та практичні завдання.

Підручник починається з розділу "Hello!", де учнів залучають до слухання та відтворення фраз. Це відбувається через серію завдань, таких як "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Listen and point" (Слухай і вкажуй). Ці завдання не тільки сприяють розвитку аудіювання, але й стимулюють учнів до візуального сприйняття та відтворення інформації у письмовій формі [3].

Завдання "Play a game" (Пограй у гру) та "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) стимулюють учнів до активного використання мови. Це не тільки розвиває їхні говоріння та слухання, але й підготовлює ґрунт для письмових завдань, оскільки діти вчаться виражати свої думки та ідеї через мову.

В розділі "Workbook" (Робочий зошит) учні виконують завдання, пов'язані з письмом. Це включає різноманітні вправи, які дозволяють учням практикувати написання вивчених слів та фраз. Завдання, такі як "Listen and repeat" (Слухай і повторюй) та "Listen, point and say" (Послухай, покажи і скажи), допомагають учням закріплювати новий матеріал та розвивати впевненість у письмі [3].

Пісні та ритмічні вправи, такі як "Listen and sing" (Слухай і співай), використовуються для створення захоплюючого та веселого досвіду навчання. Це не тільки робить процес навчання більш привабливим для дітей, але й сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Підручник ефективно інтегрує аудіальні, візуальні та кінестетичні підходи до навчання, роблячи процес захоплюючим та водночас ефективним для молодших учнів.

На сторінці 12, у розділі "Hello! Lesson 6", представлено ряд завдань, які спрямовані на розвиток комунікативних навичок та впровадження елементів письма. Завдання "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) допомагають учням освоїти вимову та ритміку фраз, що є важливим для подальшого використання цих фраз у письмовій формі. Інтерактивна гра "Play a game" (Пограй у гру) залучає учнів до активного використання мови у спілкуванні та підготовки до письмових завдань [3].

У розділі "Hello! Lesson 7" на сторінці 13, завдання "Listen, point and say" (Послухай, покажи і скажи) та "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) сприяють розвитку вміння учнів асоціювати звуки з відповідними словами та фразами, що є критично важливим для навчання письма. Вправа "Make a lapbook" (Зроби лепбук) на сторінці 14 стимулює учнів до творчого підходу у використанні мови, де вони можуть практикувати письмо, описуючи своїх друзів або родину [3].

У розділі "Hello! Lesson 8" на сторінці 15, активності, такі як "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Take roles and act out" (Розіграй у ролях), спрямовані на розвиток вміння розуміти та відтворювати короткі історії та діалоги. Це важливо для розвитку письмових навичок, оскільки учні вчаться структурувати свої думки та виражати їх у письмовій формі [3].

Unit 2 Family: Різноманітність завдань для розвитку письма

Lesson 2 (сторінка 18) Завдання "Look, listen, point and repeat" (Дивись, слухай, вказуй і повторюй) використовує візуальні та аудіальні підходи, що

сприяє розвитку усного та письмового мовлення. Учні вчать сприймати та повторювати слова, що є важливою передумовою для розвитку письмових навичок. Пісня "Mother and me. Sister and me." використовується як засіб для засвоєння вокабуляру та ритмічної структури мови, що також сприяє формуванню навичок письма.

Lesson 3 (сторінка 19) Завдання "Look, listen and point" (Дивись, слухай і вказуй) та "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) знову ж таки підкреслюють важливість візуального та аудіального сприйняття для письма. Через гру "Скринька" учні практикують використання вивченого вокабуляру в контекстуальних діалогах, що є необхідною передумовою для розвитку письмових навичок [3].

Lesson 4 (сторінка 20) Завдання "Point the odd-one-out" (Вкажи зайве) та "Play a game" (Пограй у гру) не тільки розвивають критичне мислення, але й стимулюють учнів до опису та обговорення, що є важливим для розвитку письмових навичок. Інтерактивні ігри також сприяють залученню учнів та мотивації до вивчення мови.

Lesson 5 Завдання "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) та "Play a game" (Пограй у гру) спонукають учнів до активного використання мови у різних контекстах. Це підтримує розвиток різних аспектів мовленнєвої діяльності, включаючи письмо [3].

Unit 2 Family, Lesson 3 Завдання "Listen and sing" (Слухай і співай) використовує музику як засіб для засвоєння нових слів і фраз. Пісні, що включають прості репліки та емоційні стани, допомагають учням краще розуміти та запам'ятовувати мовні конструкції. Гра "Почуття", де учні вчать виражати емоції, також сприяє розвитку письмового мовлення, оскільки учні можуть використовувати ці фрази у своїх письмових творах [3].

Unit 2 Family, Lesson 7 (сторінка 24): Завдання "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Take roles and act out" (Розіграй у ролях) сприяють розвитку навичок візуального сприйняття та аудіального відтворення. Це допомагає учням розвивати уяву та креативність, що є важливим для письмового

висловлювання. Завдання "Is the story interesting?" (Чи зацікавила тебе ця історія?) стимулює критичне мислення та аналітичні здібності, які є ключовими для розвитку письмових навичок.

Unit 2 Family, Lesson 9 (сторінка 25): Гра "Доріжка" та завдання "Look and make" (Подивись і зроби) поєднують елементи гри та творчості, спонукаючи учнів до активної участі та використання мови в практичному контексті. Ці завдання не тільки розвивають усні комунікативні навички, але й стимулюють письмову творчість, оскільки учні вчаться описувати та розповідати про свої враження та досвід [3].

Unit 3 Toys, Lesson 1 Завдання "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Listen and point" (Слухай і вказуй) використовують візуальні та аудіальні стимули для розвитку розуміння мови та письма. Ці вправи допомагають учням краще розуміти зміст та контекст, що є важливим для розвитку письмових навичок [3].

Аналізуючи підручник "Англійська мова 1 клас" від Будни, видання 2023 року, і особливо звертаючи увагу на його підхід до навчання письма, можна побачити, як він ефективно використовує інтерактивні та різноманітні методики для розвитку цієї важливої навички.

Unit 3 Toys, Lesson 5 (сторінка 35)

У цьому уроці учні знайомляться з новими словами та фразами через серію завдань, які включають аудіальне сприйняття та візуальне відтворення. Наприклад, у завданні "Listen, point and repeat" (Слухай, вказуй і повторюй) діти слухають слова, вказують на відповідні предмети та повторюють їх, що сприяє розвитку їхнього аудіювання та усного мовлення. У завданні "Listen and repeat. Circle the letter" (Послухай і повтори. Обведи літеру) учні практикують вимову та вчаться розрізняти звуки, що є важливим для розвитку письмових навичок [3].

Unit 3 Toys, Lesson 6 (сторінка 36)

Цей урок продовжує розвивати учнівські навички через ігрові та аудіальні завдання. У завданні "Listen and repeat. Circle the letter" (Послухай і повтори.

Обведи літеру) діти повторюють числівники та слова, вчаться розпізнавати літери та звуки. Це допомагає їм краще зрозуміти зв'язок між усним та письмовим мовленням. "Listen and chant" (Слухай і повторюй у ритм) - це завдання, яке заохочує дітей до активного використання мови, що є фундаментальним для розвитку письмових навичок.

У обох уроках використовуються ігрові методики, такі як "Play a game" (Пограй у гру), які сприяють активному залученню учнів до навчального процесу. Ці ігри вчать учнів використовувати мову в практичних ситуаціях, що є важливим для розвитку як усного, так і письмового мовлення [3].

Завдання "Draw your favourite toys in the lapbook. Colour them in your favourite colours" (Намалюй свої улюблені іграшки у лепбуку. Розфарбуй їх улюбленими кольорами) є чудовим прикладом активності, яка розвиває творчість учнів та їх візуальне сприйняття. Це завдання стимулює учнів до використання англійської мови у контексті, що є важливим для підтримки розвитку письмових навичок.

Завдання "Listen and sing" (Слухай і співай) з піснею про кольори та кількість балонів, як і інші музичні активності, сприяє кращому засвоєнню мови через ритм та мелодію. Музика є ефективним засобом для покращення пам'яті та уваги, що важливо для розвитку письмового мовлення [3].

Активність "Play a game" (Пограй у гру) "Доріжка" та завдання "Look and make" (Подивись і зроби), що включають візуальні інструкції та практичне виконання, допомагають учням зрозуміти та застосовувати новий матеріал. Ці види завдань не тільки розвивають мовленнєві навички, але й стимулюють мислення, що є ключовим для письма.

Завдання "Look and listen" (Дивись і слухай) та "Listen and point" (Слухай і вказуй), що зосереджені на святковій тематиці, стимулюють учнів до активної участі та використання мови у реальних життєвих ситуаціях. Це сприяє розвитку як усного, так і письмового мовлення.

Завдання "Listen, point and repeat" (Слухай, вказуй і повторюй) та "Listen and repeat. Circle the letter" (Послухай і повтори. Обведи літеру) включають

вправи на сприйняття та відтворення звуків, що сприяють покращенню навичок письма. Повторення слів із вибором літер допомагає учням зосередитися на звуковому аналізі та правильному написанні [3].

Отже, можна стверджувати, що основними характеристиками підручника є [3]:

1. Використання пісень, ритмічних вправ, та інтерактивних завдань, які включають слухання та відтворення мовних структур, що сприяє розвитку письмових навичок.

2. Впровадження ігор та практичних завдань допомагає учням застосовувати вивчений матеріал у реальних ситуаціях, стимулюючи творче використання мови у письмі.

3. Завдання, які включають малювання та розфарбовування, розвивають візуальне сприйняття та креативність, які є важливими для письмового вираження.

4. Через вправи на відтворення та аналіз мовних структур учні розвивають здатність до критичного мислення та аналітичних навичок, що є ключовими для написання текстів.

У підсумку, підручник "Англійська мова 1 клас" Будна, 2023 року, є вдалим прикладом сучасного навчального ресурсу, який балансує між розвитком основних мовних навичок та створенням захоплюючого та ефективного навчального середовища. Цей підхід не лише сприяє розвитку письмових навичок учнів, але й загалом позитивно впливає на їх загальний мовний розвиток.

2.3. Використання додаткових матеріалів та ресурсів для підвищення ефективності навчання письма

У контексті використання додаткових матеріалів та ресурсів для підвищення ефективності навчання письма на уроках англійської мови, Інтернет відіграє ключову роль. Його багаті інформаційні можливості

дозволяють використовувати автентичні матеріали та спілкуватися з носіями мови, що є надзвичайно корисним у процесі вивчення іноземної мови.

Основні способи використання Інтернету на уроках англійської мови включають [1]:

1. Інтеграцію різноманітних текстових матеріалів з мережі для розвитку навичок читання, які можуть варіюватися за складністю.
2. Використання автентичних аудіо матеріалів для удосконалення аудіювання.
3. Сприяння вдосконаленню монологічного та діалогічного висловлювання через обговорення тем, представлених у матеріалах з Інтернету.
4. Збагачення словникового запасу, використовуючи сучасну лексику іноземної мови, що відображає культурні та соціальні особливості.
5. Знайомство з культурою і мовним етикетом різних народів, представленим у онлайн ресурсах.

Інтернет може використовуватися як джерело додаткових матеріалів для викладача та студента. Він є цінною інформаційною системою, яка підтримує вивчення мови.

На уроках англійської мови Інтернет використовується не тільки як джерело інформації, але й як засіб безпосереднього навчання, особливо ефективного у комп'ютерних класах з підключенням до мережі Інтернет [1].

Використання Інтернету має бути цілеспрямованим, із чітко визначеними завданнями, обсягом і цілями. Це допоможе викладачам ефективно організувати навчальний процес, вибрати потрібні інформаційні та навчальні сайти відповідно до рівня знань та потреб студентів.

Навчальні сайти можуть включати різні рівні складності та види завдань, а інформаційні сайти можуть бути використані для збору цікавих текстів та завдань. Важливо, щоб викладач чітко формулював завдання, давав конкретні інструкції, вибирав матеріал відповідно до комунікативних потреб та компетенцій студентів, а також ефективно використовував час і простір.

Викладач повинен спрямовувати та підтримувати студентів у їхній роботі в Інтернеті, сприяючи розвитку їхніх мовних навичок і спілкуванню іноземною мовою в мережі. Він повинен бути готовий допомогти, але також дозволяти студентам працювати самостійно [4].

Крім того, Інтернет дозволяє організувати вільне та цілеспрямоване спілкування, наприклад, через електронну пошту або онлайн-конференції, створюючи унікальну можливість для практики іноземної мови в автентичному діалогічному контексті.

У сучасному навчанні англійської мови значну роль відіграє Інтернет, який стає незамінним інструментом для вивчення різних аспектів мови, таких як читання, письмо, говоріння та аудіювання. Ця всесвітня мережа робить навчання творчим процесом, дозволяючи розробляти нові методики та підходи, а також адаптувати процес навчання до індивідуальних потреб кожного студента [4].

Інтернет як освітній ресурс допомагає викладачам створювати гіперактивне та інтерактивне середовище навчання, що робить процес більш гнучким і привабливим для студентів. Використання Інтернету в освіті дозволяє постійно оновлювати інформацію та підтримувати спілкування між викладачами.

Згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти, важливими компетенціями викладача є вміння навчати, управління класом, проведення досліджень та аналіз власного досвіду, розуміння та вміння оцінювати, соціокультурні та міжкультурні знання та вміння, критичне аналізування літератури та індивідуалізація навчання.

Інтернет сприяє самостійному вивченню мови студентами, дає можливість занурення в живу мову, розвитку мовленнєвих навичок і знайомства з елементами іноземної культури. Таким чином, включення Інтернет-технологій у навчальний процес є ключовим для підготовки кваліфікованих спеціалістів, особливо у сфері використання Інтернету в професійній діяльності [4].

Наприкінці, інформаційно-комунікаційні технології в навчанні англійської мови не виключають традиційні методи, але гармонійно поєднуються з ними, підвищуючи ефективність навчання та сприяючи самостійному розвитку мовних навичок студентами.

Використання додаткових матеріалів і ресурсів у першому класі на уроках англійської мови може суттєво підвищити ефективність навчання письма, особливо для молодших учнів, які ще тільки починають знайомство з новою мовою. Для цього вчителі можуть використовувати різноманітні інтерактивні ігри, візуальні матеріали та цікаві вправи, які допоможуть учням краще засвоїти матеріал [6].

Одним із ефективних методів є створення "мовних портфоліо". Діти можуть скласти свої власні портфоліо, де будуть зберігати всі свої роботи та написані тексти. Це може включати малюнки з англійськими словами, короткі речення або навіть невеличкі історії. Робота над портфоліо дозволяє дітям візуалізувати свої досягнення і бачити прогрес у вивченні мови.

Іншим варіантом є використання "мовних станцій", де кожна станція має певну тему або діяльність. Наприклад, на одній станції діти можуть працювати над написанням листів або карток, на іншій - скласти історії зі словами-картинками, а на третій - відтворювати розмовні фрази або вірші. Це не тільки розвиває письмові навички, але й сприяє розвитку креативності та комунікативних навичок [6].

Також можна використовувати технології для створення інтерактивних завдань, таких як цифрові головоломки або вправи на розуміння прочитаного, де учні можуть перетягувати слова чи фрази до відповідних зображень, чи скласти речення з розкиданих слів.

Наступний спосіб - використання інтерактивних візуальних історій або ігор, які можуть бути доступні через Інтернет або спеціальні освітні програми. Наприклад, викладач може використовувати цифрову історію про тварин, де кожен персонаж має ім'я, що починається на певну букву алфавіту. Діти

можуть допомагати персонажам вирішувати прості завдання та водночас практикувати написання слів, які воничують.

Ще один метод - це використання кольорових карток зі словами та зображеннями. Наприклад, картка з малюнком яблука і словом "apple" написаним під ним. Учні можуть використовувати ці картки для практики написання слів, а також для асоціативного запам'ятовування.

Також важливим є використання музики та пісень. Пісні на англійській мові з простими словами і ритмічною мелодією можуть бути відмінним способом для вивчення нових слів і виразів. Після прослуховування пісні, учні можуть писати слова або фрази, які вони запам'ятали, або навіть спробувати написати короткі вірші на основі цих слів [6].

Застосування різноманітних інтерактивних методів дозволяє не лише підвищити інтерес до навчання письма, але й розвиває творчі та мовленнєві навички молодших школярів. Важливо, щоб ці заняття були веселими та ігровими, щоб заохотити дітей до навчання та допомогти їм невимушено засвоїти нову мову.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПИСЬМА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

3.1. Ігрові методи та вправи для розвитку навичок письма

Державний освітній стандарт початкової школи в Україні встановлює критерії для обов'язкових освітніх результатів і компетенцій, які учні повинні здобути, визначає загальний обсяг навчального навантаження у рамках базового навчального плану та формат державної атестації. Цей стандарт служить основою для розробки навчальних програм у загальноосвітніх школах.

У контексті вивчення іноземних мов, Державний освітній стандарт наголошує на змістовних лініях, які сприяють інтеграції навчання в соціальне життя. Це включає розвиток предметних і ключових компетенцій учнів [7].

Основною метою Нової Української Школи (НУШ) є розвиток 10 ключових компетенцій у учнів [23]:

1. Комуникативні навички у державній (та рідній, якщо вона відрізняється) мові;
2. Навички спілкування іноземною мовою;
3. Математична грамотність;
4. Компетентності в природничих науках і технологіях;
5. Інформаційно-цифрова компетентність;
6. Здатність до навчання протягом усього життя;
7. Соціальна та громадянська компетентність;
8. Підприємливість;
9. Загальнокультурна грамотність;
10. Екологічна грамотність та здоровий спосіб життя.

Кожна компетенція включає в себе навички, такі як розуміння прочитаного, вміння висловлювати і логічно обґрунтовувати власну думку,

критичне мислення, вирішення проблем, оцінка ризиків і прийняття рішень, емоційний самоконтроль, творчість, ініціативність і командна робота. Першою змістовною лінією є розвиток комунікативних навичок, другою - розвиток мовних знань і навичок, третьою - соціокультурні знання та навички. Ці змістовні лінії є важливими у процесі навчання іноземних мов, забезпечуючи оволодіння мовними засобами та навичками їх використання у говорінні, аудіюванні, читанні та письмі [7].

У процесі навчання в початковій школі учні повинні оволодіти цими ключовими компетенціями, які сприяють їхньому особистісно-соціальному та інтелектуальному розвитку. Вони формуються на основі міжпредметної інтеграції та є результатом поєднання предметних і міжпредметних компетенцій. Предмет "Іноземна мова" відіграє значну роль у формуванні та вихованні особистості, розвиваючи мислення школяра паралельно з рідною мовою. Молодші школярі зазвичай мислять конкретно, тому на початковому етапі вивчення іноземної мови вони навчаються головним чином через наочність, слухаючи нове слово і одночасно спостерігаючи за відповідним предметом, явищем або дією [7].

Основним методом вивчення іноземної мови в початкових класах є комунікативно-ігровий підхід, який враховує психологічні та фізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку, включаючи візуальне сприйняття, спонтанну увагу, емоційність, важливість навчальної гри, схильність до копіювання та наочно-образне мислення. Гра як метод навчання є стародавнім і досі актуальним, забезпечуючи дітям можливість активного засвоєння знань через практику. Вона перетворює процес навчання на більш динамічний і цікавий, адже знання засвоюються через діяльність. У випадку вивчення іноземної мови, гра стає ключовим способом пізнання та освоєння мови [8].

Включення кожного учня в активну діяльність під час уроку є ключовим фактором для підвищення його ефективності.

Ігровий метод навчання включає різні види ігор [8]:

1. Предметні ігри;
2. Сюжетні ігри;
3. Рольові ігри;
4. Імітаційні ігри;
5. Драматизовані ігри.

Важливо, щоб викладач обирав методи навчання, які сприяють розвитку дитини. У цьому контексті важливо, щоб учень відчував себе основним активним учасником уроку, почувався впевнено та комфортно і брав участь у всіх етапах уроку.

Особливу увагу слід приділяти іграм, які створюють ситуації успіху для кожного учня. Залучення кожного учня в процес комунікації є дуже важливим. Якщо дитина не відчуває своєї значущості, вона може втратити інтерес до предмету. Тому необхідно організовувати навчальний процес таким чином, щоб всі учні були активно включені в нього, зокрема через участь у різноманітних іграх, міні-діалогах, інсценуваннях тощо [8].

Діти часто сприймають критику болісно та схильні уникати помилок, що може призвести до пасивності під час уроків, особливо в початковій школі. Тому важливо використовувати ігрові методи навчання, щоб непомітно для дітей поступово навчити їх вчитися. У кожній ігровій активності на уроці іноземної мови приховано навчальне завдання, яке вчитель послідовно реалізує. Ігрові завдання сприяють концентрації уваги дітей, розвитку їхніх мовних навичок, вчать дотримуватися правил, формують взаємовідносини з однолітками та допомагають дітям краще пізнати себе [9].

Навчальні ігри є цінним методом у навчанні, дозволяючи створювати різноманітні навчальні сценарії. Цей метод включає в себе не лише фізичні рухи, міміку, лексику, граматику, але й сценарні рольові ігри, де діти вживаються у ролі персонажів з улюблених казок та діють від їх імені. Втім, важливо уникати надмірного використання активних видів діяльності, оскільки це може спричинити занадто високий рівень нервового збудження.

Ігрові технології ефективно впливають на розвиток пам'яті, уяви, фантазії, мислення та креативності. Вони є потужним інструментом навчання та виховання, сприяючи розвитку потенціалу дитини, стимулюючи пізнавальний інтерес та активність. У грі дитячі здібності проявляються найповніше, часто несподівано [9].

Використання ігор під час уроків англійської мови значно впливає на формування навчальних навичок, спонукаючи до пізнавальної активності та дозволяючи дітям відчувати ситуацію успіху. Ключовим аспектом ефективності навчальної гри є зацікавленість учнів у результаті та артистичні здібності вчителя. Сценічні методи, як-от урок-подорож, урок-казка, пальчиковий та ляльковий театри, є важливими для творчого розвитку особистості. Акторська майстерність вчителя зовні виглядає як вирішення різних педагогічних завдань, емоційно заряджена організація освітнього процесу та досягнення відповідних результатів, але її сутність полягає в професійних і особистісних якостях, які визначають цю діяльність та забезпечують її успіх.

На різних стадіях уроку можна застосовувати такі ігри [8]:

1. "Вгадай хвіст": Гра, що сприяє автоматизації використання розділових запитань. Учні вивчають малюнки тварин з знімними хвостами, де на тулубі записані розповідні речення, а на хвостах – короткі запитання. Наприклад, "The elephant can't sing, can it?" Учні відновлюють пару "тулуб - хвіст" для кожної тварини.

2. "Чарівна коробка": В коробці чи мішечку ховаються картки або іграшки, що відображають вивчені слова. Діти по черзі вгадують слово, ставлячи запитання типу "Is it a cat?" Переможець вибирає наступне слово.

3. "Чую - не чую": Гра для розвитку фонемного слуху. Учитель вимовляє слова, а учні реагують на певний звук - плескають у долоні, якщо чують його. Для ускладнення можна використовувати слова, де цей звук знаходиться в різних позиціях.

4. "Що зникло?": Учні запам'ятовують картки з предметами на дошці, потім вчитель прибирає одну чи декілька. Учні відгадують, що зникло.

5. "Розсипані букви": Гра на формування навичок складання слів із букв. Учитель показує розрізані на букви слова, учні вгадують слова і складають їх.
6. "Зі слова по слово": Гра на словотворчі та орфографічні навички. Складні іменники, що складаються з двох частин, розділяються та розподіляються між учнями. Мета - знайти партнера з другою частиною слова.
7. "Lego цеглинка": Гра на побудову вежі з кольорових Lego цеглинок. Колір цеглини відповідає кольору об'єкту на картці. Учні показують цеглинку відповідного кольору на запитане слово.
8. "Впізнай за зображенням": Гра спрямована на перевірку орфографії вивчених слів. Кожен учень отримує картинку з предметами або тваринами і має записати слова, які відповідають зображенням. Перемагає команда, яка швидше і точніше виконує завдання.
9. "Саймон каже": Динамічна гра, де учасники виконують команди, що починаються з фрази "Саймон каже". Ця гра добре підходить для рухливої перерви або розминки.
10. "Лічильні та нелічильні": Гра з м'ячем у колі, де учасники називають іменники і визначають їх як лічильні чи нелічильні. Неправильна відповідь веде до вибування з гри.
11. "Замри": Учасники бігають по класу, але коли вчитель каже "Замри", вони повинні застигнути в певній позі. Вчитель вгадує, в якій ролі замерла дитина.
12. "Кольори": Командна гра, де учасники повинні торкнутися предметів визначеного кольору або принести їх на прохання вчителя.
13. "Протилежності": Гра на відгадування антонімів до англійських слів. Можна додати елемент м'яча для підвищення динаміки.
14. "Де це?": Інтерактивна гра на знаходження прихованих предметів у класі, де вчитель використовує прийменники та назви предметів для наведення підказок.

15. "Одягни мене": Весела гра на повторення назв одягу, де учасники одягають на себе різні предмети одягу, не знімаючи попередніх.

16. "Що я роблю?": Гра на опис дій вчителя, де учні повинні використовувати англійські слова для опису дій вчителя, наприклад "ти танцюєш" або "ти йдеш".

17. "Скільки слів можеш знайти?": Гра на пошук максимальної кількості англійських слів у великому слові або словосполученні протягом обмеженого часу.

18. "Чи можеш намалювати?": Креативна гра, де учні малюють предмети, назви яких були сказані англійською. Можна варіювати гру, пропонуючи розфарбовувати та підписувати картинки, які були підготовлені заздалегідь. Ці малюнки можна використовувати для повторення вивчених слів, розвішуючи їх у класі.

19. "Чергова буква": Гра на усвідомлення позиції букви в слові. Вчитель вибирає букву, наприклад "o", і ставить її на перше місце. Учасники гри повинні знайти якомога більше слів, що починаються з цієї букви, протягом обмеженого часу.

Ці ігри допомагають учням засвоїти англійську мову в інтерактивній та захоплюючій формі, стимулюючи їхню активність та креативність.

3.2. Використання візуальних матеріалів і технологій для стимулювання письмової діяльності

В сучасному навчанні англійської мови в першому класі, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відкривають нові можливості для залучення учнів до активного процесу навчання. Зокрема, використання візуальних матеріалів та технологій може значно підвищити ефективність письмової діяльності молодших школярів [11].

Завдяки ІКТ уроки англійської мови можуть бути збагачені яскравими і цікавими візуальними матеріалами, які допомагають учням краще зрозуміти та запам'ятовувати мовні структури та граматичні правила. Наприклад,

використання інтерактивних презентацій з яскравими зображеннями та анімаціями може зробити процес вивчення нових слів більш захоплюючим та ефективним [12].

Особливо важливо використання ІКТ на уроках англійської мови для підвищення індивідуальності навчання кожного учня. Це може бути реалізовано через індивідуальні завдання на комп'ютері або планшеті, де кожен учень працює з матеріалами, відповідними його рівню та інтересам.

Використання мультимедійних елементів, таких як відео, інтерактивні ігри та електронні книги, також може стимулювати письмову діяльність учнів. Наприклад, після перегляду короткого мультфільму на англійській мові, діти можуть писати свої думки або розповіді на основі побаченого [12].

Електронні портфоліо - це ще один засіб, який дозволяє учням зберігати та продемонструвати свої письмові роботи. Це може включати вірші, короткі оповідання, описи картинок чи інші види письмових завдань.

Під час роботи з ІКТ важливо, щоб учитель керував процесом навчання, спрямовуючи учнів до конструктивної та продуктивної роботи, а також забезпечував допомогу там, де це необхідно [12].

У контексті викладання англійської мови, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відкривають нові горизонти для навчального процесу. Особливо це стосується "методу проектів", який спонукає учнів до колективної роботи, оскільки великий обсяг завдань вимагає їхньої співпраці.

Використання мультимедійних презентацій на уроках англійської мови змінює традиційну авторитарну форму навчання на більш комунікативну та інтерактивну. Це не тільки сприяє формуванню мовленнєвих навичок учнів, але й викликає більший інтерес до предмету, активізує увагу всього класу та дозволяє більш ефективно використовувати навчальний час [12].

Мультимедійні презентації дозволяють поєднувати текст, аудіо, відео та інші візуальні елементи, що робить навчальний матеріал більш зрозумілим та цікавим. Для створення таких презентацій можуть бути використані різні комп'ютерні програми, як-от MS Office PowerPoint, Microsoft Word, Microsoft

Publisher та інші. Вони дозволяють інтегрувати анімовані картинки, звукові та відео файли, а також створювати тематичні буклети та використовувати інтернет-ресурси [14].

При створенні мультимедійних презентацій важливо враховувати вікові особливості учнів. Наприклад, для молодших школярів необхідно обмежувати час презентації, кількість слайдів, використовувати прості графічні зображення, анімації та відео фрагменти. Важливо також правильно вибирати фон, шрифт, колір, а також вміст і розміщення інформації на слайдах.

У сучасному освітньому процесі інформаційно-комунікаційні технології відіграють ключову роль, особливо у вивченні англійської мови. Використання різноманітних веб-сервісів дозволяє зробити навчання більш ефективним, динамічним та цікавим [14].

Інтерактивні плакати, створені за допомогою сервісів Thinglink чи Glogster, перетворюють стандартні зображення на інтерактивні освітні інструменти. Це досягається шляхом додавання до зображень міток, які містять текст, посилання на відео, аудіофайли або додаткові зображення.

Tiki-Toki - це ще один сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні часові стрічки з можливістю додавання фото, аудіо та відеоматеріалів, що робить вивчення історичних подій більш наочним та зрозумілим [16].

Сервіси для створення ментальних карт, такі як Mindomo, Mindmeister та Spiderscribe, надають можливість організувати інформацію в такий спосіб, що максимально полегшується її засвоєння. Використання майндмеппінгу допомагає розвивати критичне мислення та креативність.

Для створення анімаційних роликів та інфографіки можна скористатися сервісами Powtoon та SparkolVideoScribe, що дають змогу створювати захоплюючі та змістовні презентації, які можуть бути використані як навчальні матеріали.

Wordart.com та Worditout - це сервіси для створення візуально привабливих хмар тегів, що можуть бути використані для наглядного представлення ключових слів та понять з певної теми [16].

Щодо ігрових методик, то Kahoot, Plickers та ClassMarker дозволяють викладачам створювати інтерактивні вікторини та ігри, які залучають учнів до активного навчання.

PearDeck та Nearpod - це платформи, які дозволяють вчителям створювати інтерактивні презентації, що можуть бути використані під час уроку для підвищення залученості учнів [6]

Padlet - це віртуальна дошка, на яку можна прикріплювати різноманітні матеріали, включаючи фото, файли та посилання, що робить процес навчання більш взаємодійним та колаборативним.

Застосування цих сервісів у навчальному процесі дозволяє вчителям не тільки інтенсифікувати навчання, але й розвивати навички учнів у використанні сучасних технологій, тим самим підготовляючи їх до роботи у сучасному цифровому світі.

Змішане навчання в сучасній освіті займає важливе місце, особливо у сфері вивчення мов. Цей підхід поєднує в собі переваги традиційного класного навчання з можливостями онлайн-освіти, створюючи унікальне освітнє середовище. Його привабливість полягає у гнучкості та індивідуалізації навчального процесу. Учні отримують можливість самостійно обирати напрямок вивчення мови та брати на себе відповідальність за свій освітній процес.

Ось декілька прикладів того, як може виглядати змішане навчання на практиці [19]:

- Учні можуть вивчати граматику та лексику на заняттях, а поза класом застосовувати свої знання, спілкуючись з носіями мови через онлайн-платформи або використовуючи інтерактивні онлайн-тренажери.

- Для вивчення культури країни, чия мова вивчається, учні можуть використовувати інтернет-ресурси вдома, а потім ділитися своїми знаннями та обговорювати їх на заняттях з класом та вчителем.

▪ Домашні проєкти та презентації можуть бути створені з використанням онлайн-інструментів, а представлені та обговорені в класі, що сприяє розвитку навичок публічних виступів та комунікації.

Таким чином, змішане навчання відкриває перед учнями широкі можливості для самостійного вивчення мови, забезпечуючи при цьому необхідну підтримку та взаємодію з учителем і однокласниками. Це дозволяє зробити процес навчання більш ефективним, доступним та залучаючим для учнів.

У нинішніх умовах пандемії та воєнного стану, коли доступ до звичних способів навчання може бути обмеженим, соціальні мережі відіграють ключову роль у вивченні мов. Ці легкодоступні та часто безкоштовні платформи стають цінним ресурсом, допомагаючи зберегти зв'язок між вчителями та учнями та задовольнити їхні освітні потреби [19].

Соціальні мережі розширюють можливості навчання, пропонуючи інтерактивний та доступний контент. Вони можуть бути використані для розвитку мовних навичок таким чином [24]:

- Відеоролики та подкасти можуть бути використані для знайомства учнів з природним звучанням мови, а також для вивчення граматики та лексики.
- Блоги та статті допоможуть учням покращити знання з різних аспектів мови, ознайомити їх з актуальними подіями та культурою англомовних країн.
- Спілкування з іншими користувачами та мовними партнерами через соціальні мережі дасть можливість практикувати розмовну англійську та вдосконалювати мовні навички.

Залучення учнів до активної участі у групах і спільнотах, присвячених вивченню англійської, коментуванню та обміну інформацією сприятиме розвитку комунікативних навичок. Однак, важливо пам'ятати про безпеку в Інтернеті, тому слід допомагати учням у виборі відповідного та безпечного

контенту, який відповідатиме їхньому віку, рівню знань, потребам та інтересам.

3.3. Розробка уроків з акцентом на навчання письма у 1 класі

Інтеграція письма з іншими видами мовленнєвої діяльності та використання ігрових та інтерактивних методик є ключовими аспектами при розробці уроків англійської мови у 1 класі. Ці підходи не лише сприяють залученню учнів до навчального процесу, але й сприяють глибшому засвоєнню матеріалу [25].

Інтеграція письма з розмовною, аудіативною та читацькою діяльністю допомагає учням краще зрозуміти та застосувати вивчені мовні структури в різних контекстах. Наприклад, під час вивчення нових слів, діти можуть спочатку послухати їх у пісні або в розмові, потім прочитати в тексті, а після цього використати їх у своєму письмі. Це дозволяє дітям бачити зв'язок між різними формами мовлення і розуміти, як слова та фрази можуть бути використані у реальному спілкуванні.

Ігрові та інтерактивні методики є особливо ефективними в навчанні молодших школярів. Ігри, такі як "бінго" зі словами або "словниковий сніговик", де діти складають слова з наданих літер, допомагають зробити процес навчання більш захоплюючим. Інтерактивні вправи, наприклад, складання коротких історій або описів картинок, спонукають дітей активно використовувати набуті знання в письмі. Це не тільки розвиває творчість і уяву, але й дозволяє дітям практикуватися в структуруванні речень та абзаців [27].

Крім того, ігри та інтерактивні вправи можуть бути використані для підтримки колаборативного навчання. Наприклад, учні можуть працювати в парах або малих групах, щоб скласти спільну історію чи опис, обмінюватися ідеями та допомагати один одному в письмовій роботі. Це не тільки розвиває комунікативні навички, але й сприяє формуванню навичок командної роботи.

В процесі розробки уроків англійської мови для першокласників, важливо дотримуватися чіткої структури, яка забезпечить ефективне навчання та залучення учнів [28].

Урок починається з організаційного моменту, який створює сприятливу атмосферу для навчання. Це може бути короткий вступний діалог, пісня або вітання, де діти повторюють фрази англійською мовою. Цей етап допомагає учням перейти від повсякденного життя до уроку англійської, налаштовуючи їх на робочий лад [30].

Далі слід етап мотивації та актуалізації знань, який допомагає дітям зрозуміти значущість навчання. Наприклад, вчитель може запитати учнів, що вони пам'ятають з попереднього уроку, або організувати коротку вікторину з уже вивчених тем. Це допомагає згадати минулий матеріал та створює місток до нової теми.

На етапі представлення нового матеріалу вчитель вводить нові слова чи граматичні структури. Це може бути, наприклад, нова пісня, оповідання, або інтерактивна презентація. Важливо, щоб новий матеріал був представлений у контексті, який є зрозумілим і цікавим для дітей [17].

Після представлення нового матеріалу настає час для практичних вправ та завдань. Це можуть бути різноманітні активності, такі як заповнення вправ у робочих зошитах, складання речень з новими словами, або рольові ігри. Ці активності допомагають учням застосувати новий матеріал на практиці, що сприяє кращому засвоєнню.

Урок завершується підсумком, де вчитель разом з учнями повторює основні моменти, вивчені на уроці. Вчитель може поставити кілька питань учням, щоб переконатися, що матеріал засвоєно. Після цього оголошується домашнє завдання, яке може включати в себе вправи на закріплення нових знань або творчі завдання, як наприклад, написання короткої історії з новими словами [33].

Така структура уроку дозволяє систематично та ефективно засвоювати новий матеріал, одночасно підтримуючи інтерес та мотивацію учнів.

Приклад уроку з акцентом на розвиток навичок письма для 1 класу

Тема уроку: "Моя сім'я" (англійською мовою: "My Family")

Цілі уроку:

1. Розширити словниковий запас учнів на тему "Сім'я".
2. Розвивати навички письма, використовуючи нову лексику.
3. Практикувати створення простих речень англійською мовою.

Організаційний момент:

Вітання та встановлення емоційного контакту.

Коротке обговорення теми уроку.

Мотиваційна частина:

Проведення інтерактивної гри "Хто в моїй родині?" Діти по черзі описують членів своєї сім'ї, а інші учні вгадують, про кого йде мова.

Представлення нового матеріалу:

1. Введення нових слів: mother, father, brother, sister, grandmother, grandfather.
2. Вчитель показує картинки з зображеннями членів сім'ї та демонструє, як правильно писати ці слова.

Практична частина:

1. Вправа "Draw and Label":

Учні малюють своїх членів сім'ї і підписують кожного англійською мовою (наприклад, "This is my mother").

2. Вправа "Sentence Formation":

Користуючись картинками, які вони намалювали, діти складають прості речення про кожного члена сім'ї, наприклад, "My father is tall."

Підсумок уроку:

Вчитель обговорює роботу учнів, висловлює похвалу за старанність та креативність.

Урок англійської мови, який зосереджується на розвитку навичок письма, допоможе першокласникам не лише покращити свої навички письма, але й краще зрозуміти і використати новий лексичний матеріал. У цьому занятті ми

зосередимося на темі «Погода», яка є цікавою та актуальною для дітей цього віку.

Приклад уроку з акцентом на розвиток навичок письма

Тема уроку: "Погода" (англійською: "Weather")

Цілі уроку:

1. Вивчення нових слів, пов'язаних з погодою.
2. Розвиток навичок письма через опис погодних умов.
3. Використання вивченого словникового запасу в практичних ситуаціях.

Організаційний момент:

Вітання та коротка розминка, наприклад, пісня про погоду.

Мотиваційна частина:

Обговорення з учнями того, яка зараз погода за вікном і як це впливає на їхній настрій.

Представлення нового матеріалу:

1. Введення нових слів, таких як sunny, rainy, cloudy, windy, stormy, snow.
2. Демонстрація картинок з різними погодними умовами та написання англійських назв погодних явищ.

Практична частина:

1. Вправа "Weather Diary":

Учні ведуть погодний щоденник протягом тижня, щодня записуючи погодні умови англійською мовою.

2. Вправа "Weather Postcard":

Кожна дитина обирає картинку з погодним явищем і пише на звороті листівки короткий опис цієї погоди, використовуючи нові слова.

Підсумок уроку:

Обговорення виконаних завдань, підведення підсумків уроку.

У процесі навчання англійської мови важливо забезпечити різноманітність завдань та вправ, щоб утримувати інтерес учнів і ефективно

розвивати різні мовні навички. Розглянемо декілька прикладів таких вправ, які можуть бути використані на уроках англійської мови в початковій школі.

Вправа "Знайди та покажи"

Ця вправа допомагає розвивати словниковий запас. Вчитель каже слово англійською (наприклад, "apple", "book", "cat"), а діти повинні знайти в класі предмет, який це слово описує, і показати його. Це допомагає дітям зв'язувати англійські слова з конкретними предметами в їхньому оточенні.

Вправа "Кольоровий малюнок"

Вчитель називає кольори англійською мовою, а діти малюють щось, що відповідає цьому кольору. Наприклад, якщо сказано "green", діти можуть намалювати дерево або жабку. Це розвиває як навички письма, так і здатність розпізнавати кольори англійською мовою.

Вправа "Слідопит"

Ця гра передбачає використання карток із зображеннями та словами. Вчитель розкладає картки словом донизу та просить дітей знайти пари (наприклад, картка з малюнком кота і картка зі словом "cat"). Гра розвиває словниковий запас і пам'ять.

Вправа "Моє улюблене слово"

Дітям пропонується вибрати своє улюблене англійське слово (наприклад, з тих, що вони вивчили нещодавно) і намалювати щось, що асоціюється з цим словом. Потім вони можуть показати свій малюнок класу та розповісти, чому обрали саме це слово.

Вправа "Ланцюжок слів"

Ця гра включає формування "ланцюжка" слів, де кожне наступне слово починається з останньої літери попереднього. Наприклад, якщо вчитель каже "dog", наступне слово може бути "giraffe", потім "elephant" і так далі. Це розвиває навички письма і мислення, а також сприяє кращому засвоєнню слів.

Ці вправи використовують ігрові елементи та візуальні матеріали, що допомагає утримувати увагу молодших школярів та робить процес навчання більш захоплюючим і ефективним.

ВИСНОВКИ

У цій роботі ми розглянули різноманітні аспекти навчання письма на уроках англійської мови у 1 класі молодшої загальноосвітньої школи, з акцентом на методологічні підходи, аналіз освітніх програм і підручників, а також на практичне застосування різних методів навчання.

Основним висновком є те, що ефективність навчання письма в молодшій школі значною мірою залежить від інтеграції традиційних та інноваційних підходів. Важливо враховувати, що вивчення англійської мови на початковому етапі освіти вимагає гнучкості в методах навчання, оскільки кожна дитина має свої індивідуальні особливості та потреби.

Детальний аналіз освітніх програм та підручників, зокрема "Англійська мова 1 клас" авторства О. Я. Савченко, виявив, що сучасні освітні матеріали надають велику увагу розвитку письмових навичок учнів від самого початку навчання. Це відображає розуміння важливості формування міцної основи мовних навичок у дітей молодшого шкільного віку.

Протягом дослідження було виявлено, що успіх у навчанні письма у молодшій школі залежить не тільки від використання сучасних та ефективних методик, але й від індивідуального підходу до кожного учня. Це включає в себе уважність до особистих інтересів, рівня розвитку та специфічних освітніх потреб кожної дитини. Викладачі повинні виявляти гнучкість у виборі методів навчання, щоб адаптувати навчальний процес до потреб і можливостей своїх учнів.

Особливу увагу в роботі було приділено використанню ігрових методів та вправ, які демонструють великий потенціал у залученні учнів до активного навчального процесу. Ці методи дозволяють зробити процес навчання письма більш цікавим і захоплюючим для молодших школярів.

Особливу увагу в роботі було приділено практичним методам навчання письма. Ігрові методи та вправи виявилися особливо ефективними для стимуляції інтересу учнів та розвитку їхніх письмових навичок. Використання

візуальних матеріалів та сучасних технологій, таких як інтерактивні дошки та мультимедійні презентації, також внесло значний вклад у підвищення ефективності навчання.

Ігрові методи, такі як освітні ігри, рольові вправи, інтерактивні завдання, дозволяють учням розвивати письмові навички в невимушеній та захоплюючій формі. Це не лише сприяє більш глибокому засвоєнню мовних структур, але й підвищує мотивацію школярів, роблячи процес навчання більш захоплюючим та менш стресовим.

Разом з тим, використання візуальних матеріалів і сучасних технологій, таких як інтерактивні дошки та мультимедійні презентації, відіграє важливу роль у підвищенні ефективності навчання письма. Вони дозволяють викладачам представити навчальний матеріал в більш зрозумілому і цікавому вигляді, що сприяє кращому візуальному сприйняттю і запам'ятовуванню інформації учнями.

Окрім того, ці технології дозволяють вчителям адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб кожної дитини, забезпечуючи можливість диференційованого підходу. Наприклад, для дітей, які краще сприймають візуальну інформацію, ефективними будуть завдання з використанням графічних організаторів, інфографіки або відеоматеріалів.

На підставі проведеного аналізу можна зробити висновок, що інтеграція традиційних методів з новітніми педагогічними підходами та використанням цифрових технологій є ключем до успішного навчання письма на уроках англійської мови у молодшій школі. Розробка і застосування різноманітних, цікавих та інноваційних методів навчання може сприяти не тільки засвоєнню навичок письма, але й загальному розвитку мовних здібностей учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аман І.С., Литвиненко О.В. Інтернет-сервіси в освітньому просторі. Випуск 2. Кропивницький: КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2017. 60 с
2. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні. Іноземні мови. Київ, 2016. №2. С.3 - 8.
3. Будна Т.Б. Б Англійська мова. English: підручник для 1 класу закладів загальн. серед. освіти (з аудіосупроводом). Тернопіль: Навчальна книга Богдан. 2023. 112 с
4. Вишневецький О.І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011. 206 с
5. Вовк О.І. Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. К.: 2018. С. 8.
6. Гандзя І. В. Англійська мова. 1 клас . Х. : Вид. група «Основа», 2019. 152 с.(Серія «Мій конспект»).
7. Гаранда А.В. Сучасні вимоги щодо формування комунікативної компетентності старшокласників. *Semper tiro*. Житомир, 2021. № 10. С. 9- 19.
8. Глоба Л. Сучасні методи роботи з учнями на уроках іноземної мови в контексті європейських стандартів: проблеми переход.у Вчені записки Харківського гуманітарного університету "Народна українська академія". Харків, 2007. Т. 13, кн. 1 : Актуальні проблеми освіти. С. 96-105
9. Годкевич Л.Н. Інтерактивні технології. Завуч. Київ, 2014. №6. С. 9-12.
10. Гунько С. Новий підхід до вивчення англійської мови на початковому етапі. Початкова школа. 2011. № 8. С. 32-34

11. Гусак Л. Є. Застосування методу асоціативних символів у процесі вивчення англійського лексичного матеріалу. *Наук. вісн. Волин. Ун-ту ім. Лесі Українки*. 2011. Вип. 17. С. 15–19.
12. Зубрик А. Інтерактивні методи і прийоми навчання англійської мови учнів початкових класів. *Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*, 2020. Том 2, № 28, с. 87-92
13. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. *Іноземні мови в навчальних закладах*. Педагогічна преса. Київ, 2013. С. 4-10.
14. Кміть О.В. *Методика навчання англійської мови у початковій школі: Конспект лекцій для студентів спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації Іноземна мова (англійська), освітній ступінь-магістр*. Чернігів: ЧНПУ, 2017. 117с
15. Котовська, А. Основні тенденції сучасної методики викладання іноземних мов. *English*. 2012. №17. С. 4-7.
16. Кравчук Т. М. Ефективні засоби формування граматичних навичок учнів початкових класів на уроках англійської мови. *Матеріали обласної постійно діючої виставки «Сучасна освіта Житомирщини-2015»*. Житомир, 2015. 36 с.
17. Литвин С. В. Система вправ для навчання писемного спілкування учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи. *Іноземні мови*. Чернігів, 2011. № 1. С. 4-9.
18. *Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.* К.: ВЦ «Академія», 2010. 328с.
19. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. Чернігів, 2012. С. 72.

20. Момот О. В. Навчання англійської мови з 1 класу. Англійська мова в початковій школі. 2013. № 10. С. 42-47.
21. Назаренко Н. Особливості вивчення англійської мови першокласниками. Початкова школа. 2012. № 10. С. 2-4.
22. Ніколаєва С. Ю. Сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів початкової школи. Іноземні мови. 2012. № 1. С. 5–8.
23. НУШ. Іноземні мови. 1–4 класи: типові освітні програми та методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. 1-4 класи. К. : Вид-во «Світоч», 2019. – 120 с.
24. Остапчук О. Від оптимізації до інноваційного розвитку: реформуємо методсистему. Директор школи. Київ, 2018. № 6. С. 35-40.
25. Остапчук О. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу методичної роботи. Шлях освіти. Київ, 2018. № 2. С. 9-15.
26. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. С. 7-19.
27. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ, 2012. С. 135.
28. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2015. С. 192
29. Потапова Н.М. Розвиток творчої активності учнів молодших класів при навчанні іноземним мовам. Іноземні мови в школі. 2011. № 7. С. 7-8.
30. Редько В. Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. К.: Генеза, 2007. 136 с.
31. Скляренко Н.К. Як навчати сьогодні іноземних мов (концепція). Іноземні мови. Київ, 2015. № 1. С. 5-9.
32. Хижун Я.В. Інтерактив у практиці вивчення іноземної (англійської) мови: переваги та недоліки. Науковий часопис. К.: НПУ імені

М.П. Драгоманова, 2017. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 58. С. 157–163

33. Шевченко Є. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. Англійська мова та література. 2020. № 24. С. 4–6.

34. Cheng, L., Watanabe Y. Washback in Language Testing. Research Contexts and Methods. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, Mahwah, New Jersey London, 2018. 260 p.

35. F. Dağ, E. Şumuer, and L. Durdu. Pre-Service Teachers' Perceptions and Experiences: Courses Based on the Active Learning Model and Environment. Journal of Learning Spaces, vol. 8, no. 2, pp. 41-56, 2019.

36. Goodwyn A. English in the Digital Age. Information and Communication Technology (ICT) and the Teaching of English. Cassell, London and New York, 2020. 156 p.

37. Newby, D. The Role of Theory in Pedagogical Grammar: A Cognitive+Communicative Approach. Eurasian Journal of Applied Linguistics, Press, 2015. - 34 p.

38. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1 - 2 клас URL: https://elt.dinternal.com.ua/image/data/forTeacher/A_typical_educational_program_for_1-2_grades_of_NUS

39. Розвиток національної освіти і науки в Україні: [навч. посіб.] / Сікорський Петро Іванович. — Львів: Корпан Б. І., 2009.

40. Освіта в інноваційному поступі суспільства / С. М. Ніколаєнко. - Київ: Знання, 2006

41. Стратегія розвитку освіти України: початок XXI століття / С. М. Ніколаєнко; Міністерство освіти і науки України. - К. : Знання, 2006

42. Школа як соціокультурний образ суспільства / О.В. Сухомлинська // Шлях освіти. — 2009.

43. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / [уклад. О. О. Любар] ; за ред. В. Г. Кременя. — Київ: Знання, 2005.
44. Наука та освіта в Україні: сучасні проблеми і можливі шляхи їх вирішення / С. О. Довгий // Наука та наукознавство. — 2001.
45. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи / ред.: І. А. Зязюн; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. — Київ: Віпол, 2000.
46. Освіта і наука в Україні — інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. — Київ: Грамота, 2005.
47. Освіта у сучасному світі (порівняльний контекст): Навч. посіб. / Н. В. Кічук; Ізмаїл. держ. пед. ін-т. — Ізмаїл, 2001.
48. Філософія освіти: пошук пріоритетів. [монографія]: у 7 книгах / В. Г. Кремень. — Київ: МП Леся, 2012.
49. Філософія освіти. Світоглядно-гуманітарний вимір: людина-наука-культура-мистецтво-стиль мислення: монографія / С. Черепанова. — Львів: Світ, 2011.
50. Європейський Союз - Україна. Співробітництво у сфері вищої освіти. — Київ: Фенікс, 2011.
51. [Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика. Навч. посіб для студ. ВНЗ](#) / С.Сисоєва, Т.Криstopчук; Наці. акад. пед. наук України, Київ. універ. ім. Б. Грінченка. — Рівне, 2012
52. Загальний огляд історичного розвитку зарубіжної освіти (від стародавніх часів до ХІХ століття) / І. Є. Курляк; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. Каф. педагогіки. — Л., 2000.
53. *Чайка, В.М.* Основи дидактики — К.: Академвидав, 2011.
54. *Кузьмінський, А.І.* Технологія і техніка шкільного уроку: навчальний посібник / А. І. Кузьмінський, С. В. Омеляненко. — К.: Знання, 2010.
55. Дидактика. Навчальний посібник / Малафійк І. В. — К.: Кондор, 2009.
56. Кожедуб О. В. Дидактика // Велика українська енциклопедія.
URL: <https://vue.gov.ua/Дидактика>

57. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / І.Зайченко — Освіта. КНТ, 2008.
58. Ormrod, Jeanne Ellis (2016). *Human learning* (7th edition). Harlow, Essex, England.
59. [Psychology of Learning and Motivation](#) — серія наукових книг
60. Ormrod, Jeanne Ellis (2016). *Human learning* (вид. Seventh edition). Harlow, Essex, England.

ABSTRACT

The educational system faces the challenge of adapting teaching methods to the needs and characteristics of younger students, taking into account their developmental level and psychological characteristics. The implementation of innovative and effective methods of teaching writing can significantly improve the quality of education and contribute to the development of students' language skills. In view of this, the study of current methods of teaching writing in English language classes in the 1st grade acquires special importance for educational specialists, teachers, methodologists, as well as parents.

Many domestic and foreign scientists identified the junior school age as the most favorable for learning a foreign language during the school education process and proposed the most effective foreign language learning technologies in junior high school (Y. Azarov, A. Basina, T. Bychkivska, O. Vetokhov, L. Husak, H. Kaplan, E. Kononykhina, T. Kravchuk, O. Kuzhel, Yu. Lininska, L. Makarova, L. Moskalyuk, V. Mukhina, O. Onysyuk, V. Redko, S. Roman, O. Skrapchenko, H. Wisner, E. Shevchenko, K. Richards, T. Rogers and others).

In this work, we considered various aspects of teaching writing in English language classes in the 1st grade of a junior secondary school, with an emphasis on methodological approaches, analysis of educational programs and textbooks, as well as on the practical application of various teaching methods.

The main conclusion is that the effectiveness of teaching writing in junior high school largely depends on the integration of traditional and innovative approaches. It is important to consider that learning English at the initial stage of education requires flexibility in teaching methods, since each child has his own individual characteristics and needs.

A detailed analysis of educational programs and textbooks, in particular "English Grade 1" by O. Ya. Savchenko, revealed that modern educational materials pay great attention to the development of students' writing skills from the very beginning of education. This reflects an understanding of the importance of forming a solid foundation of language skills in children of primary school age.

During the research, it was found that success in teaching writing in junior high school depends not only on the use of modern and effective methods, but also on an individual approach to each student. This includes attention to the personal interests, developmental level and specific educational needs of each child. Teachers should be flexible in choosing teaching methods to adapt the learning process to the needs and abilities of their students.

Special attention was paid in the work to the use of game methods and exercises, which demonstrate great potential in involving students in the active learning process. These methods allow you to make the process of learning writing more interesting and exciting for younger students.

Special attention was paid to practical methods of teaching writing. Game-based methods and exercises have proven to be particularly effective in stimulating students' interest and developing their writing skills. The use of visual materials and modern technologies, such as interactive whiteboards and multimedia presentations, also made a significant contribution to improving the effectiveness of teaching.

Game methods, such as educational games, role-playing exercises, interactive tasks, allow students to develop writing skills in a relaxed and exciting way. This not only contributes to a deeper learning of language structures, but also increases the motivation of schoolchildren, making the learning process more exciting and less stressful.

At the same time, the use of visual materials and modern technologies, such as interactive whiteboards and multimedia presentations, plays an important role in increasing the effectiveness of teaching writing. They allow teachers to present

educational material in a more understandable and interesting way, which contributes to better visual perception and memorization of information by students.

In addition, these technologies allow teachers to adapt the educational process to the individual needs of each child, providing the possibility of a differentiated approach. For example, for children who perceive visual information better, tasks using graphic organizers, infographics or video materials will be effective.

Based on the analysis, it can be concluded that the integration of traditional methods with the latest pedagogical approaches and the use of digital technologies is the key to successful teaching of writing in English classes in junior high school. The development and application of various, interesting and innovative teaching methods can contribute not only to the acquisition of writing skills, but also to the general development of students' language abilities.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Мовний інвентар – граматика для "Типової освітньої програми"

Категорія	Структура
Clause	'have' in the present tense
Clause	'be' in the present tense
Determiner	'this is' for an introduction
Determiner	'a/an' with single countable nouns
Determiner	possessive adjectives 'my, your, his, her, its, our, their'
Modality	'can' for ability
Noun	regular nouns – singular and plural
Phrase	'be' + adjective (size, colour, emotional state)
Pronoun	personal pronouns 'I, you, he, she, it, we, they'
Pronoun	wh-questions
Verb	Imperatives